

Magyarország Alaptörvénye

(2011. április 25.)

(Magyarország Alaptörvényét az Országgyűlés 2011. április 18-i ülésnapján fogadta el.)

Isten, áldd meg a magyart!

NEMZETI HITVALLÁS

MI, A MAGYAR NEMZET TAGJAI, az új évezred kezdetén, felelősséggel minden magyarért, kinyilvánítjuk az alábbiakat:

Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette.

Büszkék vagyunk az országunk megmaradásáért, szabadságáért és függetlenségéért küzdő őseinkre.

Büszkék vagyunk a magyar emberek nagyszerű szellemi alkotásaira.

Büszkék vagyunk arra, hogy népünk évszázadokon át harcokban védte Európát, s tehetségével, szorgalmával gyarapította közös értékeit.

Elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét. Becsüljük országunk különböző vallási hagyományait.

Ígérjük, hogy megőrizzük az elmúlt évszázad viharaiiban részekre szakadt nemzetünk szellemi és lelki egységét.

A velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők.

Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló

Fundamenta Leĝo de Hungario

(La 25-an de aprilo, 2011.)

(La Fundamentan Leĝon de Hungario akceptis la Parlamento dum sia kunsido-tago la 18-an de aprilo 2011.)

Dio, benu la hungaron!

NACIA KREDKONFESO

NI, MEMBROJ DE LA HUNGARA NACIO, komence de la nova jarmilo, kun respondecas por ĉiuj hungaroj, deklaras la sekvajn:

Ni fieras, ke nia reĝo Sankta Stefano antaŭ mil jaroj lokis la hungaran ŝtaton sur firmajn fundamentojn kaj faris nian patrujon parto de la kristana Eŭropo.

Ni estas fieraj pri niaj prauloj luktantaj por konserviĝo, libereco kaj sendependeco de nia lando.

Ni estas fieraj pri grandiozaj spiritaj kreaĵoj de la hungaraj homoj.

Ni estas fieraj pri tio, ke nia popolo defendis Eŭropon en bataloj dum jarcentoj, kaj per sia talento, diligento riĉigis ĝiajn komunajn valorojn.

Ni rekonas la naciokonservan rolon de la kristanismo. Ni alte taksas diversajn religiajn tradiciojn de nia lando.

Ni promesas, ke ni konservos spiritajn kaj animajn unuecon de nia nacio disŝiriĝinta en la tempestoj de la pasinta jarcento.

La kun ni vivantaj naciaj minoritatoj estas partoj de la hungara politika komunumo kaj ŝtatkreaĵaj faktoroj.

Ni surprenas, ke nian heredaĵon, nian unikan

nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.

Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez.

Tiszteljük más népek szabadságát és kultúráját, együttműködésre törekszünk a világ minden nemzetével.

Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság.

Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki.

Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet.

Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.

Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének kötelességét.

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

Valljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.

Nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését.

lingvon, la hungaran kulturon, la lingvojn kaj kulturojn de hungariaj naciaj minoritatoj, la naturajn kaj homkreitajn valorojn de Karpat-baseno ni flegos kaj protektos. Ni portas respondecon por nia idaro, tial per zorgema uzado de niaj materiaj, spiritaj kaj naturaj energifontoj ni protektas la vivkondiĉojn de la sekvaj generacioj.

Ni kredas, ke nia nacia kulturo estas riĉa kontribuo al multkoloro de la eŭropa unueco.

Ni respektas liberecon kaj kulturon de aliaj popoloj, ni klopodas kunlabori kun ĉiuj nacioj de la mondo.

Ni deklaras, ke la bazo de homa ekzisto estas la homa digno.

Ni deklaras, ke la individua libereco povas disvolviĝi nur kunlabore kun aliaj.

Ni deklaras, ke la plej gravaj kadroj de nia kunvivado estas la familio kaj nacio, bazaj valoroj de nia kunaparteno estas la fideleco, la kredo kaj la amo.

Ni deklaras, ke la bazo de forto de komunumo kaj tiu de la honoro de ĉiu homo estas la laboro, la plenumaĵo de homa spirito.

Ni deklaras, ke estas devo helpi la malfortulojn kaj malriĉulojn.

Ni deklaras, ke komuna celo de la civitano kaj ŝtato estas kompletigo de bona vivo, sekureco, ordo, justo kaj libereco.

Ni deklaras, ke popola regado estas nur tie, kie la ŝtato servas siajn civitanojn, aranĝas iliajn aferojn laŭmerite, sen aŭtoritatmisuzo kaj malobjektiveco.

Ni respektas atingaĵojn de nia historia konstitucio kaj la Sanktan Kronon, kiu enkorpigas konstitucian ŝtatan kontinuecon de Hungario kaj unuecon de la nacio.

Ni ne agnoskas suspendon de nia historia konstitucio pro fremdaj okupacioj.

Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését.

Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, mert egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk érvénytelenségét.

Egyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukban kimondták, hogy mai szabadságunk az 1956-os forradalmunkból sarjadt ki.

Hazánk 1944. március tizenkilencedikén elveszített állami önrendelkezésének visszaálltát 1990. május másodiktól, az első szabadon választott népképviselői megalakulásától számítjuk. Ezt a napot tekintjük hazánk új demokráciája és alkotmányos rendje kezdetének.

Valljuk, hogy a huszadik század erkölcsi megrendüléshez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra.

Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitalálásukkal és lelkierejükkel ismét nagyra teszik Magyarországot.

Alaptörvényünk jogrendünk alapja: szerződés a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.

Mi, Magyarország polgárai készen állunk arra, hogy országunk rendjét a nemzet együttműködésére alapítsuk.

Ni neas senvalidiĝon de malhumanaj krimoj kulpitaj kontraŭ la hungara nacio kaj ĝiaj civitanoj dum la regado de naciŝocialista kaj komunista diktaturoj.

Ni ne agnoskas la komunistan konstitucion faritan en la jaro 1949., ĉar ĝi estis bazo de despota regado, tial ni deklaras ĝian senvalidecon.

Ni konsentas kun deputitoj de la unua libera Parlamento, kiuj en sia unua rezolucio deklaris, ke nia nuna libereco ĝermis el nia revolucio de la jaro 1956.

La restituiĝon de ŝtata memdecido de nia patrujo, perdita la 19-an de marto 1944., ni kalkulas de la 2-a de majo 1990., de la establiĝo de la unua, libere elektita nacia reprezentado. Tiun tagon ni konsideras komenco de nova demokratio kaj konstitucia ordo de nia patrujo.

Ni deklaras, ke post jardekoj de la dudeka jarcento, kondukantaj al morala ŝanceliĝo ni absolute bezonas animan kaj spiritan renoviĝon.

Ni fidus je kune formita estonto, je alvokiĝo de la junaj generacioj. Ni kredas, ke niaj infanoj kaj nepoj per siaj talento, persisto kaj animforto denove faros Hungarion granda.

Nia Fundamenta Leĝo estas bazo de nia jura ordo: kontrakto inter hungaroj de pasinteco, nuntempo kaj estonto. Viva kadro, kiu esprimas la volon de la nacio, tiun formon, en kiu ni dezirus vivi.

Ni, civitanoj de Hungario estas pretaj fundamenti la ordon de nia lando al kunlaboro de la nacio.

ALAPVETÉS

A) cikk

HAZÁNK neve Magyarország.

B) cikk

(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

(2) Magyarország államformája köztársaság.

(3) A közhatalom forrása a nép.

(4) A nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja.

C) cikk

(1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

(2) Senkinek a tevékenysége nem irányulhat a hatalom erőszakos megszerzésére vagy gyakorlására, illetve kizárólagos birtoklására. Az ilyen törekvésekkel szemben törvényes úton mindenki jogosult és köteles fellépni.

(3) Az Alaptörvény és a jogszabályok érvényre juttatása érdekében kényszer alkalmazására az állam jogosult.

D) cikk

Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.

FUNDAMENTO

Artikolo A)

La nomo de nia PATRUJO estas Magyarország (Hungario).

Artikolo B)

(1) Hungario estas sendependa, demokratia, konstitucia ŝtato.

(2) La ŝtatformo de Hungario estas respubliko.

(3) La publika potenco fontas el la popolo.

(4) La popolo praktikas sian potencon per siaj elektitaj reprezentantoj, escept-kaze senpere.

Artikolo C)

(1) La funkciado de la hungara ŝtato estas bazita sur la principo de potenc-divido.

(2) Nenies agado povas esti direktata al la perfortaj akiro aŭ praktikado, respektive ekskluziva posedo de la potenco. Kontraŭ tiaj streboj ĉiu rajtas kaj devas ekagi per leĝaj rimedoj.

(3) Nur la ŝtato estas rajtigita apliki premon por validigi la Fundamentan Leĝon kaj la jurnormojn.

Artikolo D)

Hungario, konsiderante la kunapartenon de la unueca hungara nacio, prenas sur sin respondecon pro la sorto de la hungaroj vivantaj ekster ĝiaj landlimoj, helpas la survivon kaj disvolviĝon de iliaj komunumoj, subtenas iliajn klopodojn por gardi sian hungarecon, la validigon de iliaj individuaj kaj kolektivaj rajtoj, la estigon de iliaj komunumaj sinadministracioj, ilian prosperadon en sia naskiĝlando, kaj antaŭenigas ilian kunlaboron unu kun la aliaj kaj kun Hungario.

E) cikk

(1) Magyarországnak az európai népek szabadságának, jólétének és biztonságának kiteljesedése érdekében közreműködik az európai egység megteremtésében.

(2) Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja.

(3) Az Európai Unió joga – a (2) bekezdés keretei között – megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt.

(4) A (2) bekezdés szerinti nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére adott felhatalmazáshoz az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

F) cikk

(1) Magyarország fővárosa Budapest.

(2) Magyarország területe megyékre, városokra és községekre tagozódik. A városokban kerületek alakíthatók.

G) cikk

(1) Születésével a magyar állampolgár gyermeke magyar állampolgár. Sarkalatos törvény a magyar állampolgárság keletkezésének vagy megszerzésének más eseteit is meghatározhatja.

(2) Magyarország védelmezi állampolgárait.

(3) Senkit nem lehet születéssel keletkezett vagy jogszerűen szerzett magyar állampolgárságától megfosztani.

(4) Az állampolgárságra vonatkozó részletes

Artikolo E)

(1) Hungario por kompletigi la liberecon, prosperadon kaj sekurecon de la eŭropaj popoloj kontribuas al kreado de la eŭropa unueco.

(2) Hungario por partopreni la Eŭropan Union kiel membroŝtato, surbaze de internacia traktato – ĝis la mezuro necesa por praktiki la rajtojn kaj plenumi la devojn fontantajn el la fondigaj traktatoj – povas praktiki kelkajn siajn agosferojn derivantajn el la Fundamenta Leĝo kune kun la ceteraj membroŝtatoj, pere de institucioj de la Eŭropa Unio.

(3) La juro de la Eŭropa Unio – kadre de alineo (2) – rajtas difini ĝenerale devigan regulon de konduto.

(4) Por la mandato agnoski la devigan validon de la internacia traktato laŭ alineo (2) estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj.

Artikolo F)

(1) La ĉefurbo de Hungario estas Budapeŝto.

(2) La teritorio de Hungario dividiĝas je departementoj, urboj kaj vilaĝoj. En urboj oni povas formi distriktojn.

Artikolo G)

(1) Per sia naskiĝo, ido de hungara ŝtatano estas hungara civitano. Kardinala leĝo povas difini ankaŭ aliajn kazojn de estiĝo aŭ akiro de hungara civitaneco.

(2) Hungario protektas siajn civitanojn.

(3) Neniun eblas senigi je lia/ŝia denaske aŭ legitime akirita hungara civitaneco.

(4) La detalajn regulojn pri la ŝtataneco difinas

szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

H) cikk

- (1) Magyarországon a hivatalos nyelv a magyar.
- (2) Magyarország védi a magyar nyelvet.
- (3) Magyarország védi a magyar jelnyelvet mint a magyar kultúra részét.

I) cikk

- (1) Magyarország címere hegyes talpú, hasított pajzs. Első mezeje vörössel és ezüsttel hétszer vágott. Második, vörös mezejében zöld hármashalomszög arany koronás kiemelkedő középső részén ezüst kettős kereszt. A pajzson a magyar Szent Korona nyugszik.

- (2) Magyarország zászlaja három, egyenlő szélességű, sorrendben felülről piros, fehér és zöld színű, vízszintes sávból áll, amelyben a piros szín az erő, a fehér szín a hűség, a zöld szín a remény jelképe.

kardinala leĝo.

Artikolo H)

- (1) En Hungario la oficiala lingvo estas la hungara.
- (2) Hungario protektas la hungaran lingvon.
- (3) Hungario protektas la hungaran signolingvon kiel parton de la hungara kulturo.

Artikolo I)

- (1) La blazono de Hungario estas pintplanda fendita ŝildo. Ĝia unua kampo estas ruĝe kaj arĝente sepfoje tranĉita. En ĝia dua, ruĝa kampo sur meza, orkrona, elstara parto de verda triopa monteto estas arĝenta, duobla kruco. Sur la ŝildo kuŝas la hungara Sankta Krono.

- (2) Flago de Hungario konsistas el tri egalvastaj, horizontalaj strioj, de supre laŭvice ruĝa, blanka kaj verdkolora, el kiuj la ruĝa koloro simbolas la forton, la blanka la fidelecon, la verda la esperon.

(3) Magyarország himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye Erkel Ferenc zenéjével.

(4) A címer és a zászló a történelmileg kialakult más formák szerint is használható. A címer és a zászló használatának részletes szabályait, valamint az állami kitüntetések sarkalatos törvény határozza meg.

J) cikk

(1) Magyarország nemzeti ünnepei:

a) március 15. napja, az 1848–49. évi forradalom és szabadságharc emlékére;

b) augusztus 20. napja, az államalapítás és az államalapító Szent István király emlékére;

c) október 23. napja, az 1956. évi forradalom és szabadságharc emlékére.

(2) A hivatalos állami ünnep augusztus 20. napja.

K) cikk

Magyarország hivatalos pénzneme a forint.

L) cikk

(1) Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját.

(2) Magyarország támogatja a gyermekvállalást.

(3) Himno de Hungario estas la poemo Himno de Ferenc Kölcsey kun muziko de Ferenc Erkel.

(4) La blazono kaj la flago estas uzeblaj ankaŭ laŭ aliaj manieroj formiĝintaj historie. La detalajn regulojn de uzado de blazono kaj flago, tiel same la ŝtatajn distingojn difinas kardinala leĝo.

Artikolo J)

(1) La naciaj festotagoj de Hungario estas:

a) la 15-a tago de marto, memore al la revolucio kaj liberecbatalo en la jaroj 1848-49;

b) la 20-a tago de aŭgusto, memore al la ŝtatfondo kaj al la ŝtatfondinta reĝo Sankta Stefano;

c) la 23-a tago de oktobro, memore al revolucio kaj liberecbatalo en la jaro 1956.

(2) La oficiala ŝtata festo estas la 20-a de aŭgusto.

Artikolo K)

Oficiala monspeco de Hungario estas la forinto.

Artikolo L)

(1) Hungario protektas la institucion de geedzeco kiel vivkomunumon estiĝintan inter viro kaj virino surbaze de memvola decido, tiel same la familion, kiel fundamenton de konserviĝo de la nacio.

(2) Hungario subtenas la akcepton de idoj.

(3) A családok védelmét sarkalatos törvény szabályozza.

M) cikk

(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

N) cikk

(1) Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.

(2) Az (1) bekezdés szerinti elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős.

(3) Az Alkotmánybíróság, a bíróságok, a helyi önkormányzatok és más állami szervek feladatuk ellátása során az (1) bekezdés szerinti elvet kötelesek tiszteletben tartani.

O) cikk

Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni.

P) cikk

A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

(3) La protekton de familioj regulas kardinala leĝo.

Artikolo M)

(1) La ekonomio de Hungario baziĝas sur la valorprodukta laboro kaj libereco de entreprenado.

(2) Hungario certigas kondiĉojn de honesta ekonomia konkurado. Hungario faras paŝojn kontraŭ la misuzo per fortosupereco, kaj protektas la rajtojn de la konsumantoj.

Artikolo N)

(1) Hungario validigas la principon de ekvilibrita, travidebla kaj daŭrigebla buĝeta mastrumado.

(2) Pro la validigo de la principo laŭ alineo (1) respondecas primare la Parlamento kaj la Registaro.

(3) La Konstitucia Kortumo, la tribunaloj, la lokaj sinadministracioj kaj aliaj ŝtataj organoj dum la plenumo de siaj devoj devas respekti la principon laŭ alineo (1).

Artikolo O)

Ĉiu respondecas pri si mem, ĉiu devas laŭ siaj kapabloj kaj eblecoj kontribui al plenumo de la ŝtataj kaj komunumaj taskoj.

Artikolo P)

La naturaj resursoj, precipe la kultivebla tero, la arbaroj kaj la akvoprovizoj, la biologia diverseco, precipe la hejmaj specioj de plantoj kaj bestoj, tiel same la kulturaj valoroj konstituas komunan heredaĵon de la nacio, kies protekto, prizorgado kaj gardado por la estontaj generacioj estas devo de la ŝtato kaj de ĉiu.

Q) cikk

(1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.

(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.

(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

R) cikk

(1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

(3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

S) cikk

(1) Alaptörvény elfogadására vagy az Alaptörvény módosítására irányuló javaslatot a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő terjeszthet elő.

(2) Alaptörvény elfogadásához vagy az Alaptörvény módosításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) Az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását az Országgyűlés elnöke aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását a kézhezvételétől számított öt napon belül aláírja, és elrendeli a hivatalos lapban való

Artikolo Q)

(1) Hungario por la kreado kaj konservado de paco kaj sekureco, tiel same por la daŭrigebla disvolvo de la homaro, strebas kunlabori kun ĉiuj popoloj kaj landoj de la mondo.

(2) Hungario por plenumi siajn internaciajn jurajn devojn certigas la harmonion de la internacia juro kaj la hungara juro.

(3) Hungario akceptas la ĝenerale agnoskitajn regulojn de la internacia juro. Aliaj fontoj de la internacia juro iĝas parto de hungara jura sistemo per promulgo en jura normo.

Artikolo R)

(1) La Fundamenta Leĝo estas bazo de la jura sistemo de Hungario.

(2) La Fundamenta Leĝo kaj la juraj normoj estas devigaj por ĉiu.

(3) La dispozicioj de la Fundamenta Leĝo devas esti interpretataj en harmonio kun siaj celoj, kun la entenata Nacia Kredkonfeso kaj kun la atingajoj de nia historia konstitucio.

Artikolo S)

(1) Prezenti proponon por akcepti aŭ amendi Fundamentan Leĝon rajtas la prezidanto de la respubliko, la Registaro, parlamenta komisiono aŭ parlamenta deputito.

(2) Por akcepti aŭ amendi Fundamentan Leĝon, estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj.

(3) La Fundamentan Leĝon aŭ amendon de la Fundamenta Leĝo subskribas la prezidanto de la Parlamento kaj sendas ĝin al la prezidanto de la respubliko. La prezidanto de la respubliko subskribas la Fundamentan Leĝon aŭ la amendon de Fundamenta Leĝo ene de kvin tagoj post ĝia

kihirdetését.

(4) Az Alaptörvény módosításának kihirdetés során történő megjelölése a címet, a módosítás sorszámát és a kihirdetés napját foglalja magában.

T) cikk

(1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

(2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

(4) A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsődrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető

alveno en liajn/ŝiajn manojn, kaj li/ŝi ordonas ĝian promulgon en oficiala bulteno.

(4) La noto de amendo de la Fundamenta Leĝo dum la promulgo entenas la titolon, vicmontran numeron de la amendo kaj tagon de la promulgo.

Artikolo T)

(1) Jurnormo – farita de organo posedanta leĝodonan agosferon fiksitan en la Fundamenta Leĝo kaj promulgita en oficiala bulteno – povas determini ĝenerale devigan regulon de konduto. Kardinala leĝo povas ankaŭ malsame fiksi la regulojn de promulgo de la sinadministracia dekreto kaj de la jurnormoj kreitaj en eksterordinara jura ordo.

(2) Jurnormoj estas la leĝo, la registara dekreto, la ĉefministra dekreto, la ministra dekreto, la dekreto de prezidanto de la Hungara Nacia Banko, dekreto de gvidanto de memstara reguliga organo kaj la sinadministracia dekreto. Krome jurnormo estas la dekreto de Patrujdefenda Konsilio eldonita dum milita stato kaj la dekreto de prezidanto de la respubliko eldonita dum krizostato.

(3) Jurnormo ne rajtas esti kontraŭa al la Fundamenta Leĝo.

(4) La kardinala leĝo estas tia leĝo, por kies akcepto kaj amendo estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la ĉeestantaj parlamentaj deputitoj.

LIBERECO KAJ RESPONDECO

Artikolo I.

(1) La netuŝeblaj kaj neforigeblaj fundamentaj rajtoj de LA HOMO devas esti respektataj. Protekti ilin estas unuaranga devo de la ŝtato.

(2) Hungario agnoskas la fundamentajn

egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

II. cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

III. cikk

(1) Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgátságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.

(2) Tilos emberen tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulása nélkül orvosi vagy tudományos kísérletet végezni.

(3) Tilos az emberi fajnemesítést célzó gyakorlat, az emberi test és testrészek haszonszerzési célú felhasználása, valamint az emberi egyedmásolás.

IV. cikk

(1) Mindenkinnek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

(2) Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és

individuaajn kaj kolektivajn rajtojn de la homo.

(3) La regulojn pri la fundamentaj rajtoj kaj devoj difinas leĝo. Iu fundamenta rajto povas esti restriktata cele de validiĝo de iu alia fundamenta rajto, aŭ por protekti iun konstitucion valoron, laŭ la nepre necesa mezuro, proporcie al la atingenda celo, respektante la esencan enhavon de la fundamenta rajto.

(4) Ankaŭ por la jursubjektoj estigitaj surbaze de la leĝo estas certigitaj tiuj fundamentaj rajtoj, kaj ankaŭ ilin ŝarĝas tiuj devoj, kiuj laŭ sia naturo koncernas ne nur la homon.

Artikolo II.

La homa digno estas netuŝebla. Ĉiu homo havas rajton pri la vivo kaj homa digno, la vivo de la embrio havas rajton pri protekto ekde la koncipiĝo.

Artikolo III.

(1) Neniu povas esti submetata al torturo, malhumana, humiliga traktado aŭ puno, aŭ esti tenata en servisteco. La homkomerco estas malpermesata.

(2) Estas malpermesite fari medicinan aŭ sciencan eksperimenton sur homo, sen lia/ŝia memvola konsento bazita sur informo.

(3) Estas malpermesitaj la praktiko cele de eŭgeniko, la profitcela utiligo de la homa korpo kaj korpopartoj, kaj la klonado de homa individuo.

Artikolo IV.

(1) Ĉiu havas rajton pri libereco kaj persona sekureco.

(2) Neniu povas esti senigata je sia libereco alimaniere, ol pro kaŭzoj difinitaj per leĝo kaj

törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani. Tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki.

(3) A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított és őrizetbe vett személyt a lehető legrövidebb időn belül szabadon kell bocsátani, vagy bíróság elé kell állítani. A bíróság köteles az elé állított személyt meghallgatni és írásbeli indokolással ellátott határozatban szabaddá helyezéséről vagy letartóztatásáról haladéktalanul dönten.

(4) Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénysértően korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.

V. cikk

Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.

VI. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.

(2) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

(3) A személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság ellenőrzi.

VII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a vallás vagy más meggyőződés szabad megválasztását vagy megváltoztatását és azt a szabadságot, hogy vallását vagy más

surbaze de proceduro difinita per leĝo. Efektiva ĝismorta perdo de libereco povas esti surmetita nur pro dola, perforta krimago.

(3) La persono suspektata je faro de krimago kaj detenita, devas esti liberigita ene de kiel eble plej mallonga tempo, aŭ starigita antaŭ tribunalon. La tribunalo devas aŭskulti la personon, antaŭ ĝin starigitan kaj senprokraste decidi pri lia/ŝia liberigo aŭ aresto, per decido provizita per skriba motivado.

(4) Kies libereco estas senbaze aŭ kontraŭleĝe restriktita, rajtas je kompenso de sia damaĝo.

Artikolo V.

Ĉiu havas rajton laŭ difinitoj en leĝo rebati kontraŭjuran atakon kiu estas farata kontraŭ lia/ŝia persono aŭ proprietaĵo, aŭ kiu senpere minacas tiujn.

Artikolo VI.

(1) Ĉiu havas la rajton, ke siaj privata kaj familia vivo, hejmo, interkomunikado kaj bona renomo estu respektataj.

(2) Ĉiu havas la rajton, ke siaj personaj donitaĵoj estu protektataj, kaj ke li/ŝi povu ekkoni kaj disvastigi la publikinteresajn donitaĵojn.

(3) La validiĝo de la rajtoj pri protekto de la personaj donitaĵoj kaj pri la ekkono de donitaĵoj publikinteresaj estas kontrolata de sendependa instanco estigita per kardinala leĝo.

Artikolo VII.

(1) Ĉiu havas rajton pri libereco de penso, konscienco kaj religio. Tiu rajto inkluzivas la liberan elekton aŭ ŝanĝon de religio aŭ de alia konvinko, kaj tiun liberecon, ke ĉiu deklaru aŭ ne deklaru, praktiku aŭ instru sian religion aŭ alian

meggyőződését mindenki vallásos cselekmények, szertartások végzése útján vagy egyéb módon, akár egyénileg, akár másokkal együttesen, nyilvánosan vagy a magánéletben kinyilvánítsa vagy kinyilvánítását mellőzze, gyakorolja vagy tanítsa.

(2) Az állam és az egyházak különváltan működnek. Az egyházak önállóak. Az állam a közösségi célok érdekében együttműködik az egyházakkal.

(3) Az egyházakra vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

VIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a békés gyülekezéshez.

(2) Mindenkinek joga van szervezeteket létrehozni, és joga van szervezetekhez csatlakozni.

(3) Pártok az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek. A pártok közreműködnek a nép akarátának kialakításában és kinyilvánításában. A pártok közhatalmat közvetlenül nem gyakorolhatnak.

(4) A pártok működésének és gazdálkodásának részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

(5) Szakszervezetek és más érdek-képviseleti szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.

IX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

(3) A sajtószabadságra, valamint a médiaszolgáltatások, a sajtótermékek és a

konvinkon pere de farado de religiaj agoj, ceremonioj aŭ alimaniere, ĉu individue, ĉu kune kun aliuloj, publike aŭ en la privata vivo.

(2) La ŝtato kaj la eklezioj funkcias aparte. La eklezioj estas memstaraj. La ŝtato por komunumaj celoj kunlaboras kun la eklezioj.

(3) Kardinala leĝo difinas la detalajn regulojn koncernantajn la ekleziojn.

Artikolo VIII.

(1) Ĉiu havas rajton pri paca kunvenado.

(2) Ĉiu havas rajton estigi organizaĵojn, kaj havas rajton aliĝi al organizaĵoj.

(3) Partioj surbaze de la juro de asociiĝo povas libere fondiĝi kaj agadi. La partioj kontribuas al la elformigo kaj manifestigo de volo de la popolo. La partioj ne rajtas senpere praktiki publikan potencon.

(4) Kardinala leĝo difinas la detalajn regulojn de funkciado kaj mastrumado de la partioj.

(5) Profesiaj sindikatoj kaj aliaj organizaĵoj de intereso-reprezentado povas surbaze de la rajto pri asociiĝo libere formiĝi kaj agadi.

Artikolo IX.

(1) Ĉiu havas rajton pri libereco de opiniesprimo.

(2) Hungario rekonas kaj protektas la liberecon kaj multkolorcon de la preso, certigas la kondiĉojn de libera informado necesa por la formiĝo de la demokrata publika opinio.

(3) La detalajn regulojn koncernantajn la presliberecon kaj la organon plenumantan la

hírközlési piac felügyeletét ellátó szervre vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

X. cikk

(1) Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.

(2) Tudományos igazság kérdésében az állam nem jogosult dönteni, tudományos kutatások értékelésére kizárólag a tudomány művelői jogosultak.

(3) Magyarország védi a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia tudományos és művészeti szabadságát. A felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak, szervezeti rendjüket és gazdálkodásukat törvény szabályozza.

XI. cikk

(1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

(2) Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.

XII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a

inspektadon de la mediaservoj, presproduktaĵoj kaj de la komunikada merkato difinas kardinala leĝo.

Artikolo X.

(1) Hungario certigas liberecon de la scienco esploro kaj arta kreado, krome – por akiri kiel eble la plej altnivelan scion – la liberecon de la lernado, kaj inter kadroj difinitaj per leĝo la liberecon de la instruado.

(2) Pri demando de scienco vero la ŝtato ne rajtas decidi, pritaksi sciencajn esplorojn rajtas ekskluzive la kulturantoj de la scienco.

(3) Hungario protektas la sciencan kaj artan liberecon de la Hungara Akademio de Sciencoj kaj Hungara Akademio de Artoj. La institucioj de superagrada instruado koncerne la enhavon kaj metodojn de esplorado kaj instruado estas aŭtonomaj, iliajn organizan ordon kaj mastrumadon regulas leĝo.

Artikolo XI.

(1) Ĉiu hungara civitano havas rajton pri kleriĝo.

(2) Hungario certigas tiun ĉi rajton pere de la plivastigo kaj ĝeneraligo de la publika kleriĝo, pere de la senpaga kaj deviga bazgrada-, la senpaga kaj por ĉiu atingebla mezgrada instruado, tiel same per la superagrada instruado alirebla por ĉiu surbaze de siaj kapabloj, krome pere de financa subteno de la instruatoj laŭ maniero difinita en leĝo.

Artikolo XII.

(1) Ĉiu havas rajton pri libera elekto de laboro kaj okupiĝo, tiel same pri entreprenado. Ĉiu devas

vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

(2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

XIV. cikk

(1) Magyar állampolgár Magyarországról nem utasítható ki, és külföldről bármikor hazatérhet. Magyarország területén tartózkodó külföldit csak törvényes határozat alapján lehet kiutasítani. Tilos a csoportos kiutasítás.

(2) Senki nem utasítható ki olyan államba, vagy nem adható ki olyan államnak, ahol az a veszély fenyegeti, hogy halálra ítélik, kínozzák vagy más embertelen bánásmódnak, büntetésnek vetik alá.

(3) Magyarország – ha sem származási országuk, sem más ország nem nyújt védelmet – kérelemre menedékjogot biztosít azoknak a nem magyar állampolgároknak, akiket hazájukban vagy a szokásos tartózkodási helyük szerinti országban faji, nemzeti hovatartozásuk, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozásuk, vallási, illetve politikai meggyőződésük miatt üldöznak, vagy az üldöztetéstől való félelmük megalapozott.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden

kontribui al la prosperado de la komunumo per plenumado de laboro konvena al siaj kapabloj kaj eblecoj.

(2) Hungario strebas krei ties kondiĉojn, ke ĉiu laborkapabla homo, kiu volas labori, povu labori.

Artikolo XIII.

(1) Ĉiu havas rajton pri proprietaĵo kaj heredo. La proprietaĵo ligiĝas kun socia respondeco.

(2) Eksposedigi proprietaĵon eblas nur escepte kaj pro publika intereso, en okazoj kaj laŭ maniero difinitaj en leĝo, akompanate per kompleta, senkondiĉa kaj tuja sendamaĝigo.

Artikolo XIV.

(1) Hungara ŝtatano ne estas relegaciebla el teritorio de Hungario, kaj li/ŝi kiam ajn povas reveni al sia patrujo el eksterlando. Eksterlandano restadanta sur teritorio de Hungario estas relegaciebla nur surbaze de leĝa decido. La grupa relegacio estas malpermesita.

(2) Neniu povas esti relegaciita aŭ ekstradiĉiita en tian ŝtaton, kie minacas lin/ŝin danĝero esti kondamnita al morto, torturita aŭ submetita al alia, malhumana traktado aŭ puno.

(3) Hungario – se nek ilia devenlando, nek alia lando donas protekton – laŭ ilia peto certigas azilrajton al tiuj ne-hungaraj ŝtatanoj, kiuj en ilia patrujo aŭ en lando laŭ ilia kutima restadloko pro ilia aparteno al raso, nacio, difinita socia grupo, pro ilia religia aŭ politika konvinko estas persekutataj, aŭ ilia timo je la persekutiĝo estas bazita.

Artikolo XV.

(1) Antaŭ la leĝo ĉiuj estas egalaj. Ĉiu homo

ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XVI. cikk

(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

(4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XVII. cikk

(1) A munkavállalók és a munkaadók – a munkahelyek biztosítására, a nemzetgazdaság fenntarthatóságára és más közösségi célokra is figyelemmel – együttműködnek egymással.

(2) Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, vagy munkabeszüntetést

estas rajtkapabla.

(2) Hungario certigas la fundamentajn rajtojn al ĉiu, sen ajna diskriminacio, nome sen diskriminacio laŭ raso, haŭtkoloro, sekso, handikapo, lingvo, religio, politika aŭ alia opinio, nacia aŭ socia deveno, havaĵo, naskiĝa aŭ alia stato.

(3) La virinoj kaj viroj estas egalrajtaj.

(4) Hungario helpas realigon de ŝancoegaleco per apartaj disponoj.

(5) Hungario protektas la infanojn, la virinojn, la aĝulojn kaj la handikapulojn per apartaj disponoj.

Artikolo XVI.

(1) Ĉiu infano havas rajton pri protekto kaj prizorgado bezonata por la konvena korpa, spirita kaj morala disvolviĝo.

(2) La gepatroj havas rajton elekti la edukon donendan por siaj infanoj.

(3) La gepatroj devas zorgi pri sia neplenaĝa infano. Tiu ĉi devo inkluzivas lernigon de ilia infano.

(4) La plenaĝaj infanoj devas zorgi pri siaj subtenbezonaj gepatroj.

Artikolo XVII.

(1) La laborprenantoj kaj labordonantoj – atentante al certigo de laborlokoj, al konservebleco de la ŝtatekonomio kaj ankaŭ al aliaj komunumaj celoj – kunlaboras unu kun la alia.

(2) Laŭ difinitoj en leĝo la laborprenantoj, labordonantoj, respektive iliaj organizoj havas rajton daŭrigi traktadon unu kun la aliaj, kaj surbaze de tio ili ligu kolektivon kontrakton, por protekti siajn interesojn ili elpaŝu kune, aŭ faru laborĉesigon.

tartsanak.

(3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.

XVIII. cikk

(1) Gyermekek foglalkoztatása – testi, szellemi és erkölcsi fejlődésüket nem veszélyeztető, törvényben meghatározott esetek kivételével – tilos.

(2) Magyarország külön intézkedésekkel biztosítja a fiatalok és a szülők munkahelyi védelmét.

XIX. cikk

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények

(3) Ĉiu laborprenanto havas rajton pri laborkondiĉoj respektantaj lian/ŝian sanon, sekurecon kaj dignon.

(4) Ĉiu laborprenanto havas rajton pri taga kaj semajna ripoztempoj, tiel same pri la jara pagata libertempo.

Artikolo XVIII.

(1) Dungado de infanoj – escepte de okazoj difinitaj en leĝo kaj ne endanĝerigantaj ilian korpan, spiritan kaj moralan disvolviĝon – estas malpermesita.

(2) Hungario per apartaj disponoj certigas la laborlokan protekton de gejunuloj kaj gepatroj.

Artikolo XIX.

(1) Hungario strebas doni socialan sekurecon al ĉiu sia ŝtatano. En okazo de patrineco, malsano, handikapo, vidveco, orfeco kaj senlaboreco efektivigi ekster sia kulpo ĉiu hungara civitano rajtas je subteno difinita en leĝo.

(2) Hungario realigas la socialan sekurecon okaze de la personoj laŭ la alineo (1) kaj okaze de aliaj bezonuloj per sistemo de socialaj institucioj kaj disponoj.

(3) Leĝo povas difini la karakteron kaj mezuron de la socialaj disponoj adaptante ilin al la aktiveco utila por la komunumo de tiuj personoj, kiuj uzas la socialajn disponojn.

(4) Hungario helpas la certigon de maljunaĝa vivteno per funkciigo de unueca, ŝtata pensio-sistemo baziĝanta sur socia solidareco kaj per ebligado de funkciado de memvole estigitaj sociaj

működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.

XXI. cikk

(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.

(3) Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.

XXII. cikk

Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.

XXIII. cikk

(1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

institucioj. Leĝo povas difini la kondiĉojn de rajtigiteco pri ŝtata pensio ankaŭ konsidere de la postulo de pliigita protekto de virinoj.

Artikolo XX.

(1) Ĉiu havas rajton pri korpa kaj anima sano.

(2) La validiĝon de rajto laŭ alineo (1) Hungario helpas per agrokulturo libera de genetike modifitaj vivuloj, per certigo de aliro al sanaj nutraĵoj kaj trinkakvo, per la organizado de laborprotektado kaj sanitara prizorgado, per subteno de sportado kaj sistema korpedukado, krome per certigo de la medioprotektado.

Artikolo XXI.

(1) Hungario agnoskas kaj validigas ĉies rajton pri la sana medio.

(2) Kiu damaĝas la medion, estas devigata ĝin – laŭ difinitoj en leĝo – restarigi aŭ kovri la kostojn de restarigo.

(3) Estas malpermesate enporti al teritorio de Hungario poluantan rubaĵon kun celo deponi.

Artikolo XXII.

Hungario strebas certigi por ĉiu la kondiĉojn de loĝebleco inda je homo kaj aliron al publikaj servoj.

Artikolo XXIII.

(1) Ĉiu plenaĝa hungara civitano havas rajton esti elektanto kaj elektebla en elektado de parlamentaj deputitoj, de lokaj sinadministraciaj deputitoj kaj urbestroj, tiel same de membroj de la Eŭropa Parlamento.

(2) Az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező minden nagykorú állampolgárának joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

(3) Magyarországon menekültként, bevándoroltként vagy letelepedettként elismert minden nagykorú személynek joga van ahhoz, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó legyen.

(4) Sarkalatos törvény a választójogot vagy annak teljességét magyarországi lakóhelyhez, a választhatóságot további feltételekhez kötheti.

(5) A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a választópolgár lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén választhat. A választópolgár a szavazás jogát lakóhelyén vagy bejelentett tartózkodási helyén gyakorolhatja.

(6) Nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt. Nem választható az Európai Unió más tagállamának magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgára, ha az állampolgársága szerinti állam jogszabálya, bírósági vagy hatósági döntése alapján hazájában kizárták e jog gyakorlásából.

(7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.

(8) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt

(2) Ĉiu plenaĝa civitano de alia membroŝtato de la Eŭropa Unio, havanta hungarian loĝlokon havas rajton esti elektanto kaj elektebla en elektado de lokaj sinadministraciaj deputitoj kaj urbestroj, tiel same de membroj de la Eŭropa Parlamento.

(3) Ĉiu plenaĝa persono vivanta en Hungario kaj agnoskita kiel rifuĝinto, enmigrinto aŭ enloĝiĝinto havas rajton esti elektanto en elektado de lokaj sinadministraciaj deputitoj kaj urbestroj.

(4) Kardinala leĝo povas ligi la elektorajton aŭ ĝian kompletecon al hungaria loĝloko, la elektelecon al pluaj kondiĉoj.

(5) En elektado de lokaj sinadministraciaj deputitoj kaj urbestroj la elektanta civitano povas elekti en sia loĝloko aŭ en sia registrita restadloko. La elektanta civitano povas praktiki sian elektorajton en sia loĝloko aŭ en sia registrita restadloko.

(6) Ne havas elektorajton tiu, kiun la tribunalo ekskludis el la elektorajto pro efektivigo de krimago aŭ pro lia/ŝia limigita komprenkapablo. Civitano de alia membroŝtato de la Eŭropa Unio, posedanta hungarian loĝlokon, ne estas elektebla, se surbaze de jurnormo, tribunala aŭ instanca decido de la ŝtato laŭ lia/ŝia civitaneco oni ekskludis lin/ŝin en lia/ŝia patrujo el praktikado de tiu ĉi rajto.

(7) Ĉiu rajtas partopreni en landa referendumo, kiu estas elektanto en elektado de parlamentaj deputitoj. Ĉiu rajtas partopreni en loka popolvoĉdonado, kiu estas elektanto en elektado de lokaj sinadministraciaj deputitoj kaj urbestroj.

(8) Ĉiu hungara ŝtatano havas rajton plenumi publikan oficon konvene al sia taŭgeco, edukiteco kaj faka scio. Leĝo difinas tiujn publikajn oficojn,

viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.

XXIV. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

(2) Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.

XXV. cikk

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.

XXVI. cikk

Az állam – a működésének hatékonysága, a közszolgáltatások színvonalának emelése, a közügyek jobb átláthatósága és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében – törekszik az új műszaki megoldásoknak és a tudomány eredményeinek az alkalmazására.

XXVII. cikk

(1) Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarországon területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.

(2) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy külföldi tartózkodásának ideje alatt Magyarország védelmét élvezze.

kiujn membro aŭ funkciulo de partio ne rajtas plenumi.

Artikolo XXIV.

(1) Ĉiu havas la rajton, ke la instancoj aranĝu liajn/ŝiajn aferojn sen influiteco, honeste kaj ene de racia templimo. La instancoj devas motivi siajn decidojn laŭ difinitoj en leĝo.

(2) Laŭ difinitoj en leĝo ĉiu havas rajton pri kompenso de lia/ŝia damaĝo kaŭzita kontraŭjure fare de la instancoj dum plenumo de ilia tasko.

Artikolo XXV.

Ĉiu havas rajton, ke sola aŭ kun aliaj, skribe turnu sin per peticio, plendo aŭ propono al iu ajn organo plenumanta publikan potencon.

Artikolo XXVI.

La ŝtato strebas – en intereso de efikeco de sia funkciado, de plialtigo de nivelo de la publikaj servoj, de pli bona travidebleco de la publikaj aferoj, kaj de antaŭenigo de la ŝancoegaleco – al aplikado de novaj teknikaj solvoj kaj de rezultoj de la scienco.

Artikolo XXVII.

(1) Ĉiu, kiu restadas legitime en teritorio de Hungario, havas rajton pri libera moviĝo kaj libera elekto de sia restadloko.

(2) Ĉiu hungara ŝtatano havas rajton, ke dum sia eksterlanda restado ĝuu protekton de Hungario.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.

(4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

(5) A (4) bekezdés nem zárja ki valamely személy büntetőeljárás alá vonását és elítélését olyan cselekményért, amely elkövetése idején a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai szerint bűncselekmény volt.

(6) A jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével senki nem vonható büntetőeljárás alá, és nem ítéltető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon vagy – nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben – más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették vagy elítélték.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Artikolo XXVIII.

(1) Ĉiu havas rajton, ke ajnan akuzon prezentitan kontraŭ li/ŝi, aŭ liajn/ŝiajn rajtojn kaj devojn en ajna proceso, sendependa kaj senpartia tribunalo starigita de leĝo prijuĝu kadre de honesta kaj publika debato, ene de racia tempimo.

(2) Neniu estas konsiderebla kulpa, ĝis kiam valida decido de tribunalo ne konstatis lian/ŝian krimjuron respondecon.

(3) La persono submetita al punproceduro havas rajton pri jura protektado en ĉiu etapo de la proceduro. La defendanto-advokato ne estas prirespondebla pro sia opinio prezentita dum plenumado de la defendo.

(4) Neniu estas deklarebla kulpa kaj ne estas punebla pro tia ago, kiu dum la krimfaro ne estis krimago laŭ la hungara juro, aŭ – en rondo difinita fare de internacia traktato, respektive jura akto de la Eŭropa Unio – laŭ juro de alia ŝtato.

(5) La alineo (4) ne ekskludas submeton al punproceduro kaj kondamnadon de iu persono pro tia ago, kiu dum la krimfaro estis krimago laŭ la ĝenerale agnoskataj reguloj de la internacia juro.

(6) Escepte de eksterordinaraj okazoj de jurisdikcia riparo difinitaj en leĝo, neniu estas procedurigebla kaj kondamnebla pro tia krimago, pro kiu en Hungario, aŭ – en rondo difinita fare de internacia traktato, respektive jura akto de la Eŭropa Unio – en alia ŝtato li jam estis valide absolvita aŭ kondamnita.

(7) Ĉiu havas rajton apliki jurisdikcian riparon kontraŭ tia tribunala, instanca kaj alia administracia decido, kiu malobservas lian/ŝian rajton aŭ rajtan intereson.

XXIX. cikk

(1) A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalásához és megőrzéséhez. A Magyarországon élő nemzetiségeknek joguk van az anyanyelvhasználathoz, a saját nyelven való egyéni és közösségi névhasználathoz, saját kultúrájuk ápolásához és az anyanyelvű oktatáshoz.

(2) A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

(3) A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, valamint a helyi és országos önkormányzataik megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

XXX. cikk

(1) Teherbíró képességének, illetve a gazdaságban való részvételének megfelelően mindenki hozzájárul a közös szükségletek fedezéséhez.

(2) A közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulás mértékét a gyermeket nevelők esetében a gyermeknevelés kiadásainak figyelembevételével kell megállapítani.

XXXI. cikk

(1) Minden magyar állampolgár köteles a haza védelmére.

(2) Magyarország önkéntes honvédelmi tartalékos rendszert tart fenn.

(3) Rendkívüli állapot idején vagy ha arról megelőző védelmi helyzetben az Országgyűlés határoz, a magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú, magyar állampolgárságú férfiak katonai szolgálatot teljesítenek. Ha a hadkötelezett

Artikolo XXIX.

(1) La naciaj minoritatoj vivantaj en Hungario estas ŝtatkonsistigaj faktoroj. Ĉiu hungara civitano apartenanta al iu nacia minoritato rajtas libere agnoski kaj konservi sian identecon. La naciaj minoritatoj vivantaj en Hungario rajtas uzi sian gepatran lingvon, uzi siajn nomojn individue kaj kolektive en sia propra lingvo, flegi sian propran kulturon kaj havi instruadon en sia gepatra lingvo.

(2) La naciaj minoritatoj vivantaj en Hungario rajtas estigi lokajn kaj landajn sinadministraciojn.

(3) La detalaj reguloj koncernantaj la rajtojn de naciaj minoritatoj vivantaj en Hungario, tiel same la reguloj de elekto de iliaj lokaj kaj landaj sinadministracioj estas difinitaj de kardinala leĝo.

Artikolo XXX.

(1) Konvene al sia ŝarĝokapablo aŭ partopreno en la ekonomio, ĉiu kontribuas al kovro de komunaj bezonoj.

(2) Oni devas determini la mezuron de kontribuo al kovro de komunaj bezonoj okaze de edukantoj de infanoj konsiderante la elspezojn de la infanedukado.

Artikolo XXXI.

(1) Ĉiu hungara civitano estas devigata defendi la patrujon.

(2) Hungario funkciigas memvolan patrujdefendan rezervistan sistemon.

(3) Dum eksterordinara stato aŭ se pri tio en preventa defenda situacio decidas la Parlamento, la plenaĝaj hungaraj viroj, havantaj hungarian loĝlokon kaj hungaran ŝtatanecon, plenumas soldatan servon. Se la armila servo estas

lelkiismereti meggyőződésével a fegyveres szolgálat teljesítése összeegyeztethetetlen, fegyver nélküli szolgálatot teljesít. A katonai szolgálat teljesítésének formáit és részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

(4) Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára rendkívüli állapot idejére – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – honvédelmi munkakötelezettség írható elő.

(5) Magyarországi lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – polgári védelmi kötelezettség írható elő.

(6) Honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – mindenki gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető.

AZ ÁLLAM

Az Országgyűlés

1. cikk

(1) MAGYARORSZÁG legfőbb népképviselői szerve az Országgyűlés.

(2) Az Országgyűlés

a) megalkotja és módosítja Magyarország Alaptörvényét;

b) törvényeket alkot;

c) elfogadja a központi költségvetést, és jóváhagyja annak végrehajtását;

d) felhatalmazást ad a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére;

e) megválasztja a köztársasági elnököt, az

nekonformigebla kun konscienca konvinko de la devigito militservi, li plenumas senarmilan servon. La formojn kaj detalajn regulojn de plenumo de la soldata servo difinas kardinala leĝo.

(4) Por plenaĝaj hungaraj ŝtatanoj havantaj hungarian loĝlokon, dum tempo de eksterordinara stato – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – patrujdefenda labordevontigo estas preskribebla.

(5) Por plenaĝaj hungaraj ŝtatanoj havantaj hungarian loĝlokon, por plenumi patrujdefendajn kaj kontraŭkatastrofajn, defendajn taskojn – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – civila, defenda devontigo estas preskribebla.

(6) Por plenumi patrujdefendajn kaj kontraŭkatastrofajn, defendajn taskojn – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – ĉiu estas devigebla al plenumo de ekonomia kaj financa kontribuo.

LA ŜTATO

La Parlamento

Artikolo 1.

(1) La plejsupra popolreprezenta organo de HUNGARIO estas la Parlamento.

(2) La Parlamento

a) kreas kaj amendas la Fundamentan Leĝon de Hungario;

b) kreas leĝojn;

c) akceptas la centran buĝeton kaj aprobas ĝian plenumon;

d) donas rajtigon agnoski la devigan validon de internacia traktato, apartenanta al ĝia tasko- kaj agosfero;

e) elektas la prezidanton de la respubliko, la

Alkotmánybíróság tagjait és elnökét, a Kúria elnökét, a legfőbb ügyészt, az alapvető jogok biztosát és helyetteseit, valamint az Állami Számvevőszék elnökét;

f) megválasztja a miniszterelnököt, dönt a Kormánnyal kapcsolatos bizalmi kérdésekről;

g) felosztatja az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet;

h) határoz a hadiállapot kinyilvánításáról és a békekötésről;

i) különleges jogrendet érintő, valamint katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos döntéseket hoz;

j) közkegyelmet gyakorol;

k) az Alaptörvényben és törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

2. cikk

(1) Az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.

(2) A Magyarországon élő nemzetiségek részvételét az Országgyűlés munkájában sarkalatos törvény szabályozza.

(3) Az országgyűlési képviselők általános választását – az Országgyűlés feloszlása vagy feloszlata miatti választás kivételével – az előző Országgyűlés megválasztását követő negyedik év április vagy május hónapjában kell megtartani.

3. cikk

(1) Az Országgyűlés megbízatása az alakuló

membrojn kaj prezidanton de Konstitucia Kortumo, la prezidanton de la Kurio (Plejsupra Kortumo), la plejsupran prokuroron, la komisiiton de fundamentaj rajtoj kaj liajn anstataŭantojn, tiel same ankaŭ la prezidanton de la Ŝtata Revizora Kortumo.

f) elektas la ĉefministron, decidas pri la demando de konfido konekse kun la Registaro;

g) dissolvas deputitan korporacion funkciantan kontraŭ la fundamenta leĝo;

h) decidas pri deklaro de milita stato kaj pri la packontrakto;

i) faras decidojn tuŝantajn la eksterordinaran juran ordon, tiel same decidojn konekse kun partopreno en soldataj operacioj;

j) praktikas ĝeneralan amnestion;

k) praktikas pluajn tasko- kaj agosferojn difinitajn en la Fundamenta Leĝo kaj alia leĝo.

Artikolo 2.

(1) La elektantoj elektas la parlamentajn deputitojn surbaze de ĝenerala kaj egala elektorajto, per rekta kaj sekreta voĉdono, kadre de elektado certiganta liberan esprimon de volo de la elektantoj, laŭ maniero difinita en kardinala leĝo.

(2) La partoprenon de naciaj minoritatoj vivantaj en Hungario en laboro de la Parlamento reglamentas kardinala leĝo.

(3) La ĝeneralan elektadon de parlamentaj deputitoj – escepte de elektado pro memdissolvo aŭ dissolvo de la Parlamento – oni devas aranĝi en aprilo aŭ majo de la kvara jaro sekvanta la elektadon de la antaŭa Parlamento.

Artikolo 3.

(1) La mandato de la Parlamento komenciĝas per

ülésével kezdődik, és a következő Országgyűlés alakuló üléséig tart. Az alakuló ülést – a választást követő harminc napon belüli időpontra – a köztársasági elnök hívja össze.

(2) Az Országgyűlés kimondhatja feloszlását.

(3) A köztársasági elnök a választások egyidejű kitézésével feloszthatja az Országgyűlést, ha

a) a Kormány megbízásának megszűnése esetén a köztársasági elnök által miniszterelnöknek javasolt személyt az Országgyűlés az első személyi javaslat megtételének napjától számított negyven napon belül nem választja meg, vagy

b) az Országgyűlés az adott évre vonatkozó központi költségvetést március 31-ig nem fogadja el.

(4) Az Országgyűlés feloszlása előtt a köztársasági elnök köteles kikérni a miniszterelnöknek, az Országgyűlés elnökének és az országgyűlési képviselőcsoportok vezetőinek véleményét.

(5) A köztársasági elnök a (3) bekezdés a) pontja szerinti jogát addig gyakorolhatja, amíg az Országgyűlés meg nem választja a miniszterelnököt. A köztársasági elnök a (3) bekezdés b) pontja szerinti jogát addig gyakorolhatja, amíg az Országgyűlés a központi költségvetést nem fogadja el.

(6) Az Országgyűlés feloszlásától vagy feloszlásától számított kilencven napon belül új Országgyűlést kell választani.

4. cikk

(1) Az országgyűlési képviselők jogai és kötelezettségei egyenlők, tevékenységüket a köz érdekében végzik, e tekintetben nem utasíthatók.

sia formiĝa kunsido, kaj daŭras ĝis la formiĝa kunsido de la sekva Parlamento. La formiĝan kunsidon – al dato ene de tridek tagoj post la elektado – kunvokas la prezidanto de la respubliko.

(2) La Parlamento rajtas deklari sian memdissolvon.

(3) La prezidanto de la respubliko rajtas dissolvi la Parlamenton kun samtempa difino de la elektadoj, se

a) okaze de ĉeso de mandato de la Registaro, la Parlamento ne elektas la personon proponitan fare de la prezidanto de la respubliko kiel ĉefministro, ene de kvardek tagoj post formulado de la unua persona propono, aŭ

b) la Parlamento ne akceptas la centran buĝeton koncernantan la donitan jaron ĝis la 31-a de marto.

(4) Antaŭ dissolvo de la Parlamento la prezidanto de la respubliko estas devigata peti la opiniojn de la ĉefministro, prezidanto de la Parlamento kaj gvidantoj de la parlamentaj deputitaj grupoj.

(5) La prezidanto de la respubliko povas praktiki sian rajton laŭ punkto a) de la alineo (3) ĝis kiam la Parlamento ne elektas la ĉefministron. La prezidanto de la respubliko povas praktiki sian rajton laŭ punkto b) de la alineo (3) ĝis kiam la Parlamento ne akceptas la centran buĝeton.

(6) Oni devas elekti novan Parlamenton ene de naŭdek tagoj kalkulitaj ekde la memdissolvo aŭ dissolvo de la Parlamento.

Artikolo 4.

(1) La rajtoj kaj devontigoj de la parlamentaj deputitoj estas egalaj, sian agadon ili faras por la intereso de la komunumo, ĉi-rilate ili ne estas

(2) Az országgyűlési képviselőt mentelmi jog és a függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg. Sarkalatos törvény meghatározza azokat a közhivatalokat, amelyeket országgyűlési képviselő nem tölthet be, valamint más összeférhetlenségi eseteket is megállapíthat.

(3) Az országgyűlési képviselő megbízatása megszűnik

- a) az Országgyűlés megbízatásának megszűnésével;
- b) halálával;
- c) összeférhetlenség kimondásával;
- d) lemondásával;
- e) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn;
- f) ha egy éven keresztül nem vesz részt az Országgyűlés munkájában.

(4) Az országgyűlési képviselő megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról, az összeférhetlenség kimondásáról, valamint annak megállapításáról, hogy az országgyűlési képviselő egy éven keresztül nem vett részt az Országgyűlés munkájában, az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

(5) Az országgyűlési képviselők jogállására és javadalmazására vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

5. cikk

(1) Az Országgyűlés ülései nyilvánosak. A Kormány vagy bármely országgyűlési képviselő kérelmére az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával zárt ülés

instrukcieblaj.

(2) La parlamenta deputito meritas imunecrajton kaj salajropagon certigantan lian/ŝian sendependecon. Kardinala leĝo difinas tiujn publikajn oficojn, kiujn parlamenta deputito ne rajtas plenumi, tiel same ĝi povas difini ankaŭ aliajn, neakordigeblecajn okazojn.

(3) La mandato de parlamenta deputito ĉesas

- a) per ĉeso de mandato de la Parlamento;
- b) per lia/ŝia morto;
- c) per deklaro de neakordigebleco;
- d) per lia/ŝia demisio;
- e) se la kondiĉoj necesaj por lia/ŝia elekto jam ne ekzistas;
- f) se dum unu jaro li/ŝi ne partoprenas en laboro de la Parlamento.

(4) Pri konstato de manko de kondiĉoj por elekto de la deputito, pri deklaro de la neakordigebleco, tiel same pri konstato de tio, ke la parlamenta deputito dum unu jaro ne partoprenis en laboro de la Parlamento, decidas la Parlamento per du trionoj da voĉoj de la ĉeestantaj parlamentaj deputitoj.

(5) Kardinala leĝo difinas la detalajn regulojn pri la jura statuso kaj salajropago de la parlamentaj deputitoj.

Artikolo 5.

(1) La kunsidoj de la Parlamento estas publikaj. Je peto de la Registaro aŭ de iu ajn parlamenta deputito, la Parlamento povas decidi per voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj pri okazigo

tartásáról határozhat.

(2) Az Országgyűlés tagjai sorából elnököt, alelnököket és jegyzőket választ.

(3) Az Országgyűlés országgyűlési képviselőkből álló állandó bizottságokat alakít.

(4) Az országgyűlési képviselők tevékenységük összehangolására a Hárszabályban meghatározott feltételek szerint országgyűlési képviselőcsoportot alakíthatnak.

(5) Az Országgyűlés akkor határozatképes, ha az ülésen az országgyűlési képviselőknek több mint a fele jelen van.

(6) Ha az Alaptörvény eltérően nem rendelkezik, az Országgyűlés határozatait a jelen lévő országgyűlési képviselők több mint a felének szavazatával hozza meg. A Hárszabály egyes döntések meghozatalát minősített többséghez kötheti.

(7) Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott Hárszabályban állapítja meg működésének szabályait és tárgyalási rendjét.

(8) Az Országgyűlés rendszeres ülésezését biztosító rendelkezéseket sarkalatos törvény határozza meg.

6. cikk

(1) Törvényt a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő kezdeményezhet.

(2) Az Országgyűlés – a törvény kezdeményezője, a Kormány, illetve az Országgyűlés elnöke zárószavazás előtt megtett indítványára – az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára megküldheti az Alkotmánybíróságnak. Az Országgyűlés az indítványról a zárószavazást követően határoz. Az indítvány elfogadása esetén

de fermita kunsido.

(2) La Parlamento elektas el inter siaj membroj prezidanton, vicprezidantojn kaj notariojn.

(3) La Parlamento fondas konstantajn komisionojn konsistantajn el parlamentaj deputitoj.

(4) Por kunordigi sian laboron, la parlamentaj deputitoj laŭ kondiĉoj fiksitaj en la Domregularo povas fondi parlamentan deputitan grupon.

(5) La Parlamento estas decidokapabla, se la kunsidon ĉeestas pli ol duono de la parlamentaj deputitoj.

(6) Se la Fundamenta Leĝo ne dispozicias alimaniere, la Parlamento faras siajn decidojn per pli ol duono da voĉoj de la ĉeestantaj parlamentaj deputitoj. La faradon de kelkaj decidoj la Domregularo povas ligi al kvalifikita plimulto.

(7) La Parlamento fiksas la regulojn de sia funkciado kaj la ordon de siaj traktadoj en la Domregularo akceptita per voĉoj de du trionoj de la ĉeestantaj deputitoj.

(8) Kardinala leĝo difinas la dispoziciojn certigantajn la regulajn sesiojn de la Parlamento.

Artikolo 6.

(1) La prezidanto de la respubliko, la Registaro, parlamenta komisiono aŭ parlamenta deputito rajtas iniciati leĝon.

(2) La Parlamento – post kiam antaŭ la ferma voĉdono tion proponis la iniciatinto de la leĝo, la Registaro aŭ la prezidanto de la Parlamento – povas sendi la akceptitan leĝon al la Konstitucia Kortumo por ekzameni ĝian akordon kun la Fundamenta Leĝo. La Parlamento decidas pri la propono post la ferma voĉdono. Okaze de akcepto de la propono la prezidanto de la Parlamento

az Országgyűlés elnöke az elfogadott törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára haladéktalanul megküldi az Alkotmánybíróságnak.

(3) Az elfogadott törvényt az Országgyűlés elnöke öt napon belül aláírja, és megküldi a köztársasági elnöknek. A köztársasági elnök a megküldött törvényt öt napon belül aláírja, és elrendeli annak kihirdetését. Ha az Országgyűlés a (2) bekezdés szerint a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangja vizsgálatára megküldte az Alkotmánybíróságnak, az Országgyűlés elnöke csak akkor írhatja azt alá, és küldheti meg a köztársasági elnöknek, ha az Alkotmánybíróság nem állapított meg alaptörvény-ellenességet.

(4) Ha a köztársasági elnök a törvényt vagy annak valamely rendelkezését az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartja – és a (2) bekezdés szerinti vizsgálatra nem került sor –, a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak megküldi.

(5) Ha a köztársasági elnök a törvénnyel vagy annak valamely rendelkezésével nem ért egyet, és a (4) bekezdés szerinti jogával nem élt, a törvényt az aláírás előtt észrevételeinek közlésével egy alkalommal megfontolásra visszaküldheti az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés a törvényt újra megtárgyalja, és elfogadásáról ismét határoz. A köztársasági elnök e jogával akkor is élhet, ha az Országgyűlés határozata alapján lefolytatott vizsgálat során az Alkotmánybíróság nem állapított meg alaptörvény-ellenességet.

(6) Az Alkotmánybíróság a (2) és a (4) bekezdés szerinti indítványról soron kívül, de legkésőbb harminc napon belül határoz. Ha az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenességet állapít meg, az Országgyűlés a törvényt az alaptörvény-

senprokraste sendas la akceptitan leĝon al la Konstitucia Kortumo por ekzameni ĝian akordon kun la Fundamenta Leĝo.

(3) La akceptitan leĝon la prezidanto de la Parlamento subskribas ene de kvin tagoj kaj sendas ĝin al la prezidanto de la respubliko. La prezidanto de la respubliko subskribas la senditan leĝon ene de kvin tagoj, kaj ordonas ĝian promulgon. Se la Parlamento laŭ la alineo (2) sendis la leĝon al la Konstitucia Kortumo por ekzameni ĝian akordon kun la Fundamenta Leĝo, la prezidanto de la Parlamento nur tiam rajtas subskribi kaj sendi ĝin al la prezidanto de la respubliko, se la Konstitucia Kortumo ne konstatis kontraŭecon al la Fundamenta Leĝo.

(4) Se la prezidanto de la respubliko la leĝon aŭ iun el ĝiaj dispozicioj opinias kontraŭa al la Fundamenta Leĝo – kaj ne okazis ekzameno laŭ alineo (2) – li/ŝi sendas la leĝon al la Konstitucia Kortumo por ekzameni ĝian akordon kun la Fundamenta Leĝo.

(5) Se la prezidanto de la respubliko ne konsentas kun la leĝo aŭ kun iu el ĝiaj dispozicioj kaj ne uzis sian rajton laŭ la alineo (4), antaŭ la subskribo kun sciigo de siaj rimarkoj li povas unufoje resendi la leĝon al la Parlamento por konsideri ĝin. La Parlamento denove diskutas la leĝon, kaj denove decidas pri ties akcepto. La prezidanto de la respubliko povas uzi tiun sian rajton eĉ tiam, se dum la ekzameno finfarita surbaze de la decido de la Parlamento la Konstitucia Kortumo ne konstatis kontraŭecon al la Fundamenta Leĝo.

(6) La Konstitucia Kortumo decidas pri la propono laŭ la alineoj (2) kaj (4) eksternice, sed plej malfrue ene de tridek tagoj. Se la Konstitucia Kortumo konstatas kontraŭecon al la Fundamenta Leĝo, la Parlamento rediskutas la leĝon por ĉesigi

ellenesség megszüntetése érdekében újratárgyalja.

(7) Ha az Alkotmánybíróság a köztársasági elnök kezdeményezésére lefolytatott vizsgálat során nem állapít meg alaptörvény-ellenességet, a köztársasági elnök a törvényt haladéktalanul aláírja, és elrendeli annak kihirdetését.

(8) Az Országgyűlés által a (6) bekezdés szerint megtárgyalt és elfogadott törvény Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata a (2) és a (4) bekezdés szerint ismételten kérhető az Alkotmánybíróságtól. Az Alkotmánybíróság az ismételt indítványról soron kívül, de legkésőbb tíz napon belül határoz.

(9) Ha a köztársasági elnök egyet nem értése folytán visszaküldött törvényt az Országgyűlés módosítja, az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálata a (2), illetve (4) bekezdés szerint kizárólag a módosított rendelkezések tekintetében vagy arra hivatkozással kérhető, hogy a törvény megalkotására vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek. Ha a köztársasági elnök egyet nem értése folytán visszaküldött törvényt az Országgyűlés változatlan szöveggel fogadja el, a köztársasági elnök a törvény megalkotására vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesülésére tekintettel kérheti az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálatát.

7. cikk

(1) Az országgyűlési képviselő kérdést intézhet az alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez, a legfőbb ügyészhez és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben.

(2) Az országgyűlési képviselő interpellációt és kérdést intézhet a Kormányhoz és a Kormány

gian kontraŭecon al la Fundamenta Leĝo.

(7) Se la Konstitucia Kortumo dum ekzameno finfarita laŭ iniciato de prezidanto de la respubliko ne konstatas kontraŭecon al la Fundamenta Leĝo, la prezidanto de la respubliko senprokraste subskribas la leĝon kaj ordonas ĝian promulgon.

(8) Oni povas ripetite peti la Konstitucian Kortumon laŭ la alineoj (2) kaj (4), ke ĝi ekzameni la akordon de leĝo – diskutita kaj akceptita fare de la Parlamento laŭ alineo (6) – kun la Fundamenta Leĝo. Pri la ripetita propono la Konstitucia Kortumo decidus eksternice, sed plej malfrue ene de dek tagoj.

(9) Se la leĝon resenditan pro malkonsento de prezidanto de la respubliko la Parlamento amendas, la ekzameno pri akordo kun la Fundamenta Leĝo laŭ alineoj (2) kaj (4) estas petebla ekskluzive koncerne la amenditajn dispoziciojn, aŭ reference al tio, ke ne plenumiĝis la proceduraj postuloj fiksitaj en la Fundamenta Leĝo kaj koncernantaj la faradon de la leĝo. Se la Parlamento kun senŝanĝa teksto akceptas la leĝon resenditan pro la malkonsento de prezidanto de la respubliko, la prezidanto de la respubliko rajtas peti ekzamenon de akordo kun la Fundamenta Leĝo konsidere de tio, ke ne plenumiĝis la proceduraj postuloj fiksitaj en Fundamenta Leĝo kaj koncernantaj la faradon de la leĝo.

Artikolo 7.

(1) La parlamenta deputito rajtas direkta demandon al komisiito pri fundamentaj rajtoj, al prezidanto de la Ŝtata Revizora Kortumo, al la plejsupra prokuroro kaj al la prezidanto de la Hungara Nacia Banko en kiu ajn afero apartenanta al ilia taskosfero.

(2) La parlamenta deputito rajtas direkta interpelacion kaj demandon al la Registaro kaj al

tagjához a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben.

(3) Az országgyűlési bizottságok vizsgálati tevékenységét, a bizottságok előtti megjelenés kötelezettségét sarkalatos törvény szabályozza.

Országos népszavazás

8. cikk

(1) Legalább kétszázezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(2) Országos népszavazás tárgya az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(3) Nem lehet országos népszavazást tartani

a) az Alaptörvény módosítására irányuló kérdéstről;

b) a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, központi adónemről, illetékről, járulékról, vámról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvény tartalmáról;

c) az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásáról szóló törvények tartalmáról;

d) nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről;

e) az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéstről;

f) az Országgyűlés feloszlásáról;

g) képviselő-testület feloszlásáról;

h) hadiállapot kinyilvánításáról, rendkívüli

membro de la Registaro en kiu ajn afero apartenanta al ilia taskosfero.

(3) Kardinala leĝo reglamentas la ekzamenajn agadojn de la parlamentaj komisionoj, kaj la devontigon aperi antaŭ la komisionoj.

Tutlanda referendumo

Artikolo 8.

(1) Pro iniciato de minimume ducent mil elektantaj civitanoj la Parlamento ordonas tutlandan referendumon. Pro iniciato de la prezidanto de la respubliko, de la Registaro aŭ de cent mil elektantaj civitanoj la Parlamento rajtas ordoni tutlandan referendumon. La decido farita en valida kaj rezulta referendumo estas deviga por la Parlamento.

(2) La temo de tutlanda referendumo povas esti demando apartenanta al tasko- kaj agosfero de la Parlamento.

(3) Ne eblas aranĝi tutlandan referendumon

a) pri demando direktiganta al amendo de la Fundamenta Leĝo;

b) pri la centra buĝeto, pri plenumado de la centra buĝeto, pri centra impostospeco, pri takso, pri kromkostoj, pri dogano, tiel same pri enhavo de la leĝo tekstanta pri centraj kondiĉoj de la lokaj impostoj;

c) pri la enhavo de leĝoj tekstantaj pri elekto de la parlamentaj deputitoj, de la sinadministraciaj deputitoj kaj urbestroj, tiel same de la eŭropaj parlamentaj deputitoj;

d) pri devontigo devenanta el internacia traktato;

e) pri persona kaj organizaĵo-transformanta demando apartenanta al agosfero de la Parlamento;

f) pri memdissolvo de la Parlamento;

g) pri dissolvo de deputita korporacio;

h) pri deklaro de milita stato, de eksterordinara

állapot és szükségállapot kihirdetéséről, valamint megelőző védelmi helyzet kihirdetéséről és meghosszabbításáról;

i) katonai műveletekben való részvétellel kapcsolatos kérdésről;

j) közkegyelem gyakorlásáról.

(4) Az országos népszavazás érvényes, ha az összes választópolgár több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

A köztársasági elnök

9. cikk

(1) Magyarország államfője a köztársasági elnök, aki kifejezi a nemzet egységét, és öröködik az államszervezet demokratikus működése felett.

(2) A köztársasági elnök a Magyar Honvédség főparancsnoka.

(3) A köztársasági elnök

a) képviseli Magyarországot;

b) részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésein;

c) törvényt kezdeményezhet;

d) országos népszavazást kezdeményezhet;

e) kitűzi az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását, valamint az európai parlamenti választás és az országos népszavazás időpontját;

f) különleges jogrendet érintő döntéseket hoz;

g) összehívja az Országgyűlés alakuló ülését;

stato kaj de kriza stato, tiel same pri deklaro kaj plilongigo de preventa defenda situacio,

i) pri demando konekse kun partopreno en soldataj operacioj;

j) pri aplikado de ĝenerala amnestio.

(4) La tutlanda referendumo estas valida, se pli ol duono de ĉiuj elektantaj civitanoj voĉdonis valide, kaj ĝi estas rezulta, se pli ol duono de la valide voĉdonantaj elektantaj civitanoj donis identan respondon al la formulita demando.

La prezidanto de la respubliko

Artikolo 9.

(1) La ŝtatestro de Hungario estas la prezidanto de la respubliko, kiu esprimas la unuecon de la nacio kaj gardas la demokratian funkcion de la ŝtatorganizo.

(2) La prezidanto de la respubliko estas la ĉefkomandanto de la Hungara Patrujdefenda Armeo.

(3) La prezidanto de la respubliko

a) reprezentas Hungarion;

b) rajtas partopreni en kaj alparoli dum la kunsidoj de la Parlamento;

c) rajtas iniciati leĝon;

d) rajtas iniciati tutlandan referendumon;

e) difinas la daton de la ĝeneralaj elektoj de parlamentaj deputitoj, de sinadministraciaj deputitoj kaj urbestroj, tiel same la datojn de la eŭropa parlamenta elekto kaj de la tutlanda referendumo;

f) faras decidojn tuŝantajn la eksterordinaran juran ordon;

g) kunvokas la formiĝantan kunsidon de la Parlamento;

h) feloszlati la Parlamenton;

i) rajtas sendi la akceptitan leĝon al la Konstitucia Kortumo por ekzameni ĝian akordon kun la Fundamenta Leĝo, aŭ rajtas resendigi ĝin al la Parlamento por pripensi;

j) faras proponon pri la personoj de ĉefministro, prezidanto de la Kurio, plejsupra prokuroro kaj komisiito de fundamentaj rajtoj;

k) nomumas la profesiajn juĝistojn kaj la prezidanton de la Buĝeta Konsilio;

l) konfirmas en lia ofico la prezidanton de la Hungara Scienca Akademio;

m) elformas la organizaĵon de sia oficejo.

(4) La prezidanto de la respubliko

a) surbaze de mandato ricevita de la Parlamento agnoskas devigan validon de la internacia traktato;

b) akreditas kaj akceptas ambasadorojn kaj delegitojn;

c) nomumas la ministrojn, la prezidanton kaj vicprezidantojn de la Hungara Nacia Banko, estron de aŭtonoma reglamentanta organo kaj profesorojn de la universitatoj;

d) komisiis la rektorojn de la universitatoj;

e) nomumas kaj promocias la generalojn;

f) donacas distingojn, premiojn kaj titolojn difinitajn en leĝo kaj permesas portadon de eksterlandaj ŝtataj distingoj;

g) praktikas rajton de individua amnestio;

h) decidas pri areo-organizadoj demandoj apartenantaj al lia/ŝia tasko- kaj agosfero;

i) decidas pri aferoj konekse kun akiro kaj ĉeso de ŝtataneco;

j) decidas pri ĉiuj aferoj, kiujn la leĝo asignas al lia/ŝia agosfero.

(5) Al ĉiuj disponoj kaj decidoj de prezidanto de la respubliko difinitaj en alineo (4) estas bezonata kunsukribi de membro de la Registaro. Leĝo povas dispozicii tiel, ke al decido asignita al

h) feloszlati la Parlamenton;

i) rajtas sendi la akceptitan leĝon al la Konstitucia Kortumo por ekzameni ĝian akordon kun la Fundamenta Leĝo, aŭ rajtas resendigi ĝin al la Parlamento por pripensi;

j) faras proponon pri la personoj de ĉefministro, prezidanto de la Kurio, plejsupra prokuroro kaj komisiito de fundamentaj rajtoj;

k) nomumas la profesiajn juĝistojn kaj la prezidanton de la Buĝeta Konsilio;

l) konfirmas en lia ofico la prezidanton de la Hungara Scienca Akademio;

m) elformas la organizaĵon de sia oficejo.

(4) La prezidanto de la respubliko

a) surbaze de mandato ricevita de la Parlamento agnoskas devigan validon de la internacia traktato;

b) akreditas kaj akceptas ambasadorojn kaj delegitojn;

c) nomumas la ministrojn, la prezidanton kaj vicprezidantojn de la Hungara Nacia Banko, estron de aŭtonoma reglamentanta organo kaj profesorojn de la universitatoj;

d) komisiis la rektorojn de la universitatoj;

e) nomumas kaj promocias la generalojn;

f) donacas distingojn, premiojn kaj titolojn difinitajn en leĝo kaj permesas portadon de eksterlandaj ŝtataj distingoj;

g) praktikas rajton de individua amnestio;

h) decidas pri areo-organizadoj demandoj apartenantaj al lia/ŝia tasko- kaj agosfero;

i) decidas pri aferoj konekse kun akiro kaj ĉeso de ŝtataneco;

j) decidas pri ĉiuj aferoj, kiujn la leĝo asignas al lia/ŝia agosfero.

(5) Al ĉiuj disponoj kaj decidoj de prezidanto de la respubliko difinitaj en alineo (4) estas bezonata kunsukribi de membro de la Registaro. Leĝo povas dispozicii tiel, ke al decido asignita al

törvény által a köztársasági elnök hatáskörébe utalt döntéshez ellenjegyzés nem szükséges.

(6) A köztársasági elnök a (4) bekezdés b)–e) pontjában foglaltak teljesítését megtagadja, ha a jogszabályi feltételek hiányoznak, vagy alapos okkal arra következtet, hogy az az államszervezet demokratikus működésének súlyos zavarát eredményezné.

(7) A köztársasági elnök a (4) bekezdés f) pontjában foglaltak teljesítését megtagadja, ha az az Alaptörvény értékrendjét sértené.

10. cikk

(1) A köztársasági elnököt az Országgyűlés öt évre választja.

(2) Köztársasági elnökké megválasztható bármely magyar állampolgár, aki a harmincötödik életévét betöltötte.

(3) A köztársasági elnököt e tisztségre legfeljebb egy alkalommal lehet újraválasztani.

11. cikk

(1) A köztársasági elnököt a korábbi köztársasági elnök megbízatásának lejárta előtt legalább harminc, legfeljebb hatvan nappal, ha pedig a megbízatás idő előtt szűnt meg, a megszűnéstől számított harminc napon belül kell megválasztani. A köztársasági elnök választását az Országgyűlés elnöke tűzi ki. Az Országgyűlés a köztársasági elnököt titkos szavazással választja.

(2) A köztársasági elnök választását jelölés előzi meg. A jelölés érvényességéhez az országgyűlési képviselők legalább egyötödének írásbeli ajánlása szükséges. A jelölést az Országgyűlés elnökéhez a

agosfero de prezidanto de la respubliko per leĝo, ne estas bezonata kunsubskribo.

(6) La prezidanto de la respubliko rajtas rifuzi plenumon de taskoj menciitaj en punktoj b) – e) de alineo (4), se mankas la jurnormaj kondiĉoj, aŭ li kun fundamentita kaŭzo konkludas, ke ili rezultus gravan perturbon de demokrata funkciado de la ŝtatorganizo.

(7) La prezidanto de la respubliko rifuzas plenumon de taskoj menciitaj en punkto f) de alineo (4), se ili malobservus valorhierarkion de la Fundamenta Leĝo.

Artikolo 10.

(1) La Parlamento elektas la prezidanton de la respubliko por kvin jaroj.

(2) Oni povas elekti prezidanto de la respubliko kiun ajn hungaran ŝtatanon, kiu transpaŝis sian tridek kvinan vivojaron.

(3) La prezidanto de la respubliko estas reelektebla en tiun ĉi oficon maksimume unufoje.

Artikolo 11.

(1) Oni devas elekti la prezidanton de la respubliko antaŭ la ĉeso de mandato de la pli frua prezidanto de la respubliko almenaŭ tridek tagojn kaj maksimume sesdek tagojn, kaj se la mandato ĉesis antaŭtempe, oni devas elekti lin/ŝin ene de tridek tagoj kalkulitaj post ĉeso de la mandato. La elekton de prezidanto de la respubliko difinas la prezidanto de la Parlamento. La Parlamento elektas la prezidanton de la respubliko per sekreta voĉdono.

(2) La elekton de prezidanto de la respubliko antaŭas kandidatigo. Por valideco de la kandidatigo estas bezonata skriba rekomendo de minimume unu kvinono de la parlamentaj deputitoj. La

szavazás elrendelése előtt kell benyújtani. Minden országgyűlési képviselő egy jelöltet ajánlhat. Annak, aki több jelöltet ajánl, mindegyik ajánlása érvénytelen.

(3) Az első szavazás alapján megválasztott köztársasági elnök az, aki az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatát megkapta.

(4) Ha az első szavazás eredménytelen volt, második szavazást kell tartani. A második szavazás során a két legtöbb szavazatot kapott jelöltre lehet szavazni. Ha az első szavazáskor az első helyen szavazategyenlőség alakul ki, azokra a jelöltekre lehet szavazni, akik a legmagasabb számú szavazatot kapták. Ha az első szavazáskor csak a második helyen áll elő szavazategyenlőség, azokra a jelöltekre lehet szavazni, akik a két legmagasabb számú szavazatot kapták. A második szavazás alapján megválasztott köztársasági elnök az, aki – tekintet nélkül a szavazásban részt vevők számára – a legtöbb érvényes szavazatot kapta. Ha a második szavazás is eredménytelen, ismételt jelölés alapján új választást kell tartani.

(5) A szavazási eljárást legfeljebb két egymást követő nap alatt be kell fejezni.

(6) A megválasztott köztársasági elnök a korábbi köztársasági elnök megbízatásának lejártakor, a megbízatás idő előtti megszűnése esetén a választás eredményének kihirdetését követő nyolcadik napon lép hivatalba, hivatalba lépését megelőzően az Országgyűlés előtt esküt tesz.

12. cikk

(1) A köztársasági elnök személye sérthetetlen.

(2) A köztársasági elnöki tisztség összeegyeztethetetlen minden más állami, társadalmi, gazdasági és politikai tisztséggel vagy

kandidatigon oni devas prezenti al la prezidanto de Parlamento antaŭ ordono de la voĉdonado. Ĉiu parlamenta deputito rajtas proponi unu kandidaton. Kiu proponas pli ol unu kandidaton, ties ĉiu rekomendo estas senvalida.

(3) Surbaze de la unua voĉdonado elektita prezidanto de la respubliko estas tiu, kiu ricevis la voĉojn de du trionoj de la parlamentaj deputitoj.

(4) Se la unua voĉdonado estis senrezulta, oni devas aranĝi duan voĉdonadon. Dum la dua voĉdonado oni povas voĉdoni por du kandidatoj ricevintaj la plej multajn voĉojn. Se dum la unua voĉdonado estiĝas egaleco de voĉoj sur la unua loko, oni povas voĉdoni por tiuj kandidatoj, kiuj ricevis la plej altnombran voĉon. Se dum la unua voĉdono estiĝas voĉegaleco nur sur la dua loko, oni povas voĉdoni por tiuj kandidatoj, kiuj ricevis la du plej altnombrajn voĉojn. Surbaze de la dua voĉdonado elektita prezidanto de la respubliko estas tiu, kiu – senkonsidere al nombro de partoprenantoj en la voĉdonado – ricevis la plej multajn, validajn voĉojn. Se ankaŭ la dua voĉdonado estas senrezulta, oni devas aranĝi novan elekton surbaze de ripetita kandidatigo.

(5) La voĉdonon proceduron oni devas fini dum ne pli ol du sinsekvaj tagoj.

(6) La elektita prezidanto de la respubliko enoficiĝas je ĉeso de mandato de la antaŭa prezidanto de la respubliko, okaze de antaŭtempa ĉeso de la mandato li/ŝi enoficiĝas la okan tagon post anonco de rezulto de la elekto, antaŭ sia enoficiĝo li/ŝi ĵuras antaŭ la Parlamento.

Artikolo 12.

(1) La persono de prezidanto de la respubliko estas neofendebla.

(2) La ofico de prezidanto de la respubliko estas nekonformigebla kun ĉiu alia ŝtata, socia,

megbízatással. A köztársasági elnök más keresőfoglalkozást nem folytathat, és egyéb tevékenységéért – a szerzői jogi védelem alá eső tevékenység kivételével – díjazást nem fogadhat el.

(3) A köztársasági elnök megbízatása megszűnik

- a) megbízatási idejének lejártával;
- b) halálával;
- c) ha kilencven napot meghaladó időn át képtelen feladatköreinek ellátására;
- d) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn;
- e) összeférhetlenség kimondásával;
- f) lemondásával;
- g) a köztársasági elnöki tisztségtől való megfosztással.

(4) A köztársasági elnök feladatkörei ellátását kilencven napon túl lehetetlenné tevő állapotának és a megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról, valamint az összeférhetlenség kimondásáról az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

(5) A köztársasági elnök jogállásának részletes szabályait és javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.

13. cikk

(1) A köztársasági elnök ellen büntetőeljárást csak megbízatásának megszűnése után lehet indítani.

(2) Az Alaptörvényt vagy tisztsége gyakorlásával összefüggésben valamely törvényt szándékosan megsértő, illetve szándékos bűncselekményt elkövető köztársasági elnökkel szemben az országgyűlési képviselők egyötöde

ekonomia kaj politika ofico aŭ komisio. La prezidanto de la respubliko ne rajtas praktiki alian salajratan okupiĝon, kaj por siaj ceteraj agadoj – escepte de agado estanta sub aŭtorrajta protekto – ne rajtas akcepti honorarion.

(3) La mandato de prezidanto de la respubliko ĉesas

- a) per ĉeso de lia/ŝia mandato;
- b) per lia/ŝia morto;
- c) se dum pli ol naŭdek tagoj li/ŝi ne kapablas plenumi siajn taskosferojn;
- d) se la kondiĉoj necesaj por lia/ŝia elekto jam ne ekzistas;
- e) per deklaro de neakordigebleco;
- f) per lia/ŝia demisio;
- g) per senigo de ofico de prezidanto de la respubliko.

(4) Pri konstato de stato malebliganta por la prezidanto de la respubliko plenumi liajn/ŝiajn taskosferojn dum pli ol naŭdek tagoj, kaj pri konstato de manko de la kondiĉoj necesaj por lia/ŝia elekto, tiel same pri deklaro de neakordigebleco decidas la Parlamento per la voĉoj de du trionoj de la ĉeestantaj parlamentaj deputitoj.

(5) La detalajn regulojn de jura statuso de prezidanto de la respubliko kaj lian/ŝian salajropagon difinas kardinala leĝo.

Artikolo 13.

(1) Punproceduron kontraŭ la prezidanto de la respubliko oni povas iniciati nur post ĉeso de lia/ŝia mandato.

(2) Kontraŭ la prezidanto de la respubliko, kiu intence malobeas la Fundamentan Leĝon aŭ alian leĝon interrilate kun praktikado de sia ofico, aŭ kiu faras dolan krimagon, unu kvinono de la parlamentaj deputitoj rajtas iniciati senigon de la

indítványozhatja a tisztségtől való megfosztást.

(3) A megfosztási eljárás megindításához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. A szavazás titkos.

(4) Az Országgyűlés határozatának meghozatalától kezdődően a megfosztási eljárás befejezéséig a köztársasági elnök nem gyakorolhatja hatásköreit.

(5) A megfosztási eljárás lefolytatása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik.

(6) Ha az Alkotmánybíróság az eljárás eredményeként a köztársasági elnök közjogi felelősségét megállapítja, a köztársasági elnököt tisztségétől megfoszthatja.

14. cikk

(1) A köztársasági elnök átmeneti akadályoztatása esetén az akadályoztatás megszűnéséig vagy a köztársasági elnök megbízásának megszűnése esetén az új köztársasági elnök hivatalba lépéséig a köztársasági elnök feladat- és hatásköreit az Országgyűlés elnöke gyakorolja.

(2) A köztársasági elnök átmeneti akadályoztatásának tényét a köztársasági elnök, a Kormány vagy bármely országgyűlési képviselő kezdeményezésére az Országgyűlés állapítja meg.

(3) A köztársasági elnök helyettesítése idején az Országgyűlés elnöke országgyűlési képviselői jogait nem gyakorolhatja, és helyette az Országgyűlés elnökének feladatait az Országgyűlés által kijelölt alelnök látja el.

ofico.

(3) Por komenci proceduron de senoficigo estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj. La voĉdonado estas sekreta.

(4) Ekde deklaro de decido de la Parlamento ĝis fino de la senoficiga proceduro la prezidanto de la respubliko ne rajtas praktiki siajn agosferojn.

(5) La finfaro de la senoficiga proceduro apartenas al agosfero de la Konstitucia Kortumo.

(6) Se rezulte de la proceduro la Konstitucia Kortumo konstatas publikjuran respondecon de prezidanto de la respubliko, ĝi rajtas senigi la prezidanton de la respubliko de lia/ŝia ofico.

Artikolo 14.

(1) Okaze de provizora obstaklado de prezidanto de la respubliko ĝis ĉeso de lia/ŝia obstaklado, aŭ okaze de ĉeso de la mandato de prezidanto de la respubliko ĝis enoficiĝo de nova prezidanto de la respubliko la tasko- kaj agosferojn de prezidanto de la respubliko praktikas la prezidanto de la Parlamento.

(2) La fakton de provizora obstaklado de prezidanto de la respubliko konstatas la Parlamento je iniciato de prezidanto de la respubliko, de la Registaro aŭ de kiu ajn parlamenta deputito.

(3) Dum anstataŭigo de prezidanto de la respubliko la prezidanto de la Parlamento ne rajtas praktiki siajn parlamentajn deputitajn rajtojn, kaj anstataŭ li/ŝi la taskojn de prezidanto de la Parlamento plenumas la vicprezidanto designita de la Parlamento.

A Kormány

15. cikk

(1) A Kormány a végrehajtó hatalom általános szerve, amelynek feladat- és hatásköre kiterjed mindarra, amit az Alaptörvény vagy jogszabály kifejezetten nem utal más szerv feladat- és hatáskörébe. A Kormány az Országgyűlésnek felelős.

(2) A Kormány a közigazgatás legfőbb szerve, törvényben meghatározottak szerint államigazgatási szerveket hozhat létre.

(3) Feladatkörében eljárva a Kormány törvényben nem szabályozott tárgykörben, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján rendeletet alkot.

(4) A Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes.

16. cikk

(1) A Kormány tagjai a miniszterelnök és a miniszterek.

(2) A miniszterelnök rendeletben a miniszterek közül egy vagy több miniszterelnök-helyettest jelöl ki.

(3) A miniszterelnököt az Országgyűlés a köztársasági elnök javaslatára választja meg.

(4) A miniszterelnök megválasztásához az országgyűlési képviselők több mint a felének szavazata szükséges. A miniszterelnök a megválasztásával hivatalba lép.

(5) A köztársasági elnök a (3) bekezdés szerinti javaslatát,

a) ha a miniszterelnök megbízatása az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával szűnt meg, az új Országgyűlés alakuló ülésén teszi meg;

b) ha a miniszterelnök megbízatása lemondásával, halálával, összeférhetlenség

La Registaro

Artikolo 15.

(1) La Registaro estas ĝenerala organo de la ekzekutivo, kies tasko- kaj agosfero ampleksas ĉion, kiun la Fundamenta Leĝo aŭ jurnormo ne asignas eksplicite al tasko- kaj agosfero de alia organo. La Registaro respondecas al la Parlamento.

(2) La Registaro estas la plejsupra organo de la administracio, ĝi rajtas establi ŝtataadministraciajn organojn laŭ difinitoj en leĝo.

(3) La Registaro agante en sia taskosfero kreas dekretan en temo ne reglamentita en leĝo, tiel same surbaze de rajtigo ricevita en leĝo.

(4) La dekreto de la Registaro ne povas esti kontraŭa al leĝo.

Artikolo 16.

(1) La membroj de la Registaro estas la ĉefministro kaj la ministroj.

(2) La ĉefministro en dekreto designas unu aŭ plurajn vicĉefministrojn el inter la ministroj.

(3) La ĉefministron elektas la Parlamento je propono de prezidanto de la respubliko.

(4) Por elekto de la ĉefministro estas bezonataj la voĉoj de pli ol duono de la parlamentaj deputitoj. La ĉefministro enoficiĝas tuj post sia elekto.

(5) La prezidanto de la respubliko prezentas sian proponon laŭ alineo (3)

a) se la mandato de la ĉefministro ĉesis per establiĝo de la nove elektita Parlamento, dum la formiĝa kunsido de la nova Parlamento;

b) se la mandato de la ĉefministro ĉesis pro lia/ŝia demisio, pro lia/ŝia morto, pro deklaro de

kimondásával, a megválasztásához szükséges feltételek hiánya miatt vagy azért szűnt meg, mert az Országgyűlés a bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezte ki, a miniszterelnök megbízatása megszűnésétől számított tizenöt napon belül teszi meg.

(6) Ha az (5) bekezdés szerint miniszterelnöknek javasolt személyt az Országgyűlés nem választotta meg, a köztársasági elnök az új javaslatát tizenöt napon belül teszi meg.

(7) A minisztert a miniszterelnök javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. A miniszter a kinevezésében megjelölt időpontban, ennek hiányában a kinevezésével hivatalba lép.

(8) A Kormány a miniszterek kinevezésével alakul meg.

(9) A Kormány tagja az Országgyűlés előtt esküt tesz.

17. cikk

(1) A minisztériumok felsorolásáról törvény rendelkezik.

(2) Tárca nélküli miniszter a Kormány által meghatározott feladatkör ellátására nevezhető ki.

(3) A Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve a fővárosi és megyei kormányhivatal.

(4) Sarkalatos törvény minisztérium, miniszter vagy közigazgatási szerv megjelölésére vonatkozó rendelkezését törvény módosíthatja.

(5) A kormánytisztviselők jogállását törvény szabályozza.

18. cikk

(1) A miniszterelnök meghatározza a Kormány általános politikáját.

neakordigebleco, pro manko de kondiĉoj necesaj al lia/ŝia elekto, aŭ pro tio, ĉar la Parlamento dum la voĉdono de konfido esprimis sian malkonfidon kontraŭ la ĉefministro, ene de dek kvin tagoj post la ĉeso de mandato de la ĉefministro.

(6) Se la personon proponitan kiel ĉefministro laŭ la alineo (5) la Parlamento ne elektis, la prezidanto de la respubliko prezentas sian novan proponon ene de dek kvin tagoj.

(7) La ministron nomumas la prezidanto de la respubliko je propono de la ĉefministro. La ministro enoficiĝas en tempopunkto notita en sia nomuma dokumento, manke de tio tuj post sia nomumiĝo.

(8) La Registaro formiĝas per nomumo de la ministroj.

(9) La membro de la Registaro ĵuras antaŭ la Parlamento.

Artikolo 17.

(1) Pri denombrado de la ministerioj dispozicias leĝo.

(2) Senfaka ministro estas nomumebla por plenumi taskosferon difinitan fare de la Registaro.

(3) Regiona ŝtatadministra organo de la Registaro kun ĝenerala agosfero estas la ĉefurba kaj la departementa registaroficejo.

(4) Leĝo rajtas amendi la dispozicion de kardinala leĝo koncernantan la signadon de ministerio, ministro aŭ administracia organo.

(5) La juran statuson de registaraj oficistoj reglamentas leĝo.

Artikolo 18.

(1) La ĉefministro difinas la ĝeneralan politikon de la Registaro.

(2) A miniszter a Kormány általános politikájának keretei között önállóan irányítja az államigazgatásnak a feladatkörébe tartozó ágazatait és az alárendelt szerveket, valamint ellátja a Kormány vagy a miniszterelnök által meghatározott feladatokat.

(3) A Kormány tagja törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes.

(4) A Kormány tagja tevékenységéért felelős az Országgyűlésnek, valamint a miniszter a miniszterelnöknek. A Kormány tagja részt vehet és felszólalhat az Országgyűlés ülésein. Az Országgyűlés és az országgyűlési bizottság az ülésén való megjelenésre kötelezheti a Kormány tagját.

(5) A Kormány tagja jogállásának részletes szabályait, javadalmazását, valamint a miniszterek helyettesítésének rendjét törvény határozza meg.

19. cikk

Az Országgyűlés tájékoztatást kérhet a Kormánytól az Európai Unió kormányzati részvétellel működő intézményeinek döntéshozatali eljárásában képviselendő kormányálláspontról, és állást foglalhat az eljárásban napirenden szereplő tervezetről. A Kormány az európai uniós döntéshozatal során az Országgyűlés állásfoglalásának alapulvételével jár el.

20. cikk

(1) A miniszterelnök megbízatásának

(2) La ministro inter kadroj de ĝenerala politiko de la Registaro memstare direktas la branĉojn de ŝtataadministrado apartenantajn en lian/ŝian taskosferon kaj la subordigitajn organojn, tiel same li/ŝi plenumas la taskojn difinitajn fare de la Registaro aŭ de la ĉefministro.

(3) La membro de la Registaro surbaze de mandato ricevita en leĝo aŭ registara dekreto, agante en sia taskosfero, memstare aŭ kun konsento de alia ministro kreas dekreton, kiu ne povas esti kontraŭa al leĝo, al registara dekreto kaj al dekreto de prezidanto de la Hungara Nacia Banko.

(4) La membro de la Registaro pro sia agado respondecas al la Parlamento, tiel same la ministro al la ĉefministro. La membro de la Registaro rajtas partopreni kaj alparoli dum kunsidoj de la Parlamento. La Parlamento kaj la parlamenta komisiono rajtas devigi membron de Registaro partopreni la kunsidon.

(5) Leĝo difinas la detalajn regulojn de la jura statuso de membro de la Registaro, lian/ŝian salajropagon, tiel same la ordon de anstataŭigo de la ministroj.

Artikolo 19.

La Parlamento rajtas peti informon de la Registaro pri la registara starpunkto reprezentenda en decidofara proceduro de institucioj de la Eŭropa Unio funkciantaj kun registara partopreno, kaj rajtas esprimi sin pri projekto estanta en tagordo de la proceduro. La Registaro proceduras dum la eŭropunia decidofaro surbaze de starpunkto-deklaro de la Parlamento.

Artikolo 20.

(1) Per ĉeso de mandato de la ĉefministro ĉesas

megszűnésével a Kormány megbízatása megszűnik.

(2) A miniszterelnök megbízatása megszűnik

a) az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával;

b) ha az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, és új miniszterelnököt választ;

c) ha az Országgyűlés a miniszterelnök által kezdeményezett bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki;

d) lemondásával;

e) halálával;

f) összeférhetetlenség kimondásával;

g) ha a megválasztásához szükséges feltételek már nem állnak fenn.

(3) A miniszter megbízatása megszűnik

a) a miniszterelnök megbízatásának megszűnésével;

b) a miniszter lemondásával;

c) felmentésével;

d) halálával.

(4) A miniszterelnök megválasztásához szükséges feltételek hiányának megállapításáról és az összeférhetetlenség kimondásáról az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával határoz.

21. cikk

(1) Az országgyűlési képviselők egyötöde a miniszterelnökkel szemben írásban – a miniszterelnöki tisztségre javasolt személy megjelölésével – bizalmatlansági indítványt nyújthat be.

(2) Ha az Országgyűlés a bizalmatlansági indítványt támogatja, ezzel bizalmatlanságát fejezi ki a miniszterelnökkel szemben, egyben

la mandato de la Registaro.

(2) La mandato de la ĉefministro ĉesas

a) per establiĝo de la nove elektita Parlamento;

b) se la Parlamento esprimas sian malkonfidon kontraŭ la ĉefministro, kaj elektas novan ĉefministron;

c) se la Parlamento esprimas sian malkonfidon kontraŭ la ĉefministro dum voĉdono de konfido iniciatita fare de la ĉefministro;

d) per lia/ŝia demisio;

e) per lia/ŝia morto;

f) per deklaro de neakordigebleco;

g) se la kondiĉoj necesaj por lia/ŝia elekto jam ne ekzistas.

(3) La mandato de la ministro ĉesas

a) per ĉeso de mandato de la ĉefministro;

b) per demisio de la ministro;

c) per lia/ŝia eksigo;

d) per lia/ŝia morto.

(4) Pri konstato de manko de kondiĉoj necesaj por elekto de la ĉefministro kaj pri deklaro de la neakordigebleco decidas la Parlamento per la voĉoj de du trionoj de la ĉeestantaj parlamentaj deputitoj.

Artikolo 21.

(1) Kvinono de la parlamentaj deputitoj rajtas skribe prezenti kontraŭ la ĉefministro – kun indiko de persono proponita al la ofico de ĉefministro – malkonfidan proponon.

(2) Se la Parlamento subtenas la malkonfidan proponon, per tio ĝi esprimas sian malkonfidon kontraŭ la ĉefministro, kaj samtempe elektas kiel

miniszterelnöknek megválasztja a bizalmatlansági indítványban miniszterelnöki tisztségre javasolt személyt. Az Országgyűlés döntéséhez az országgyűlési képviselők több mint a felének szavazata szükséges.

(3) A miniszterelnök bizalmi szavazást indíthat. Az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, ha a miniszterelnök javaslatára tartott bizalmi szavazáson az országgyűlési képviselők több mint a fele nem támogatja a miniszterelnököt.

(4) A miniszterelnök indíthatja, hogy a Kormány által benyújtott előterjesztés feletti szavazás egyben bizalmi szavazás legyen. Az Országgyűlés a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezi ki, ha a Kormány által benyújtott előterjesztést nem támogatja.

(5) Az Országgyűlés bizalmi kérdésről való döntését a bizalmatlansági indítvány vagy a miniszterelnöknek a (3) és (4) bekezdés szerinti indítványa betervezésétől számított három nap után, de legkésőbb a betervezéstől számított nyolc napon belül hozza meg.

22. cikk

(1) A Kormány a megbízatása megszűnésétől az új Kormány megalakulásáig ügyvezető kormányként gyakorolja hatáskörét, nemzetközi szerződés kötelező hatályát azonban nem ismerheti el, rendeletet csak törvény felhatalmazása alapján, halaszthatatlan esetben alkothat.

(2) Ha a miniszterelnök megbízatása lemondásával vagy az újonnan megválasztott Országgyűlés megalakulásával szűnik meg, a miniszterelnök az új miniszterelnök megválasztásáig ügyvezető miniszterelnökként gyakorolja hatáskörét, miniszter felmentésére vagy új miniszter kinevezésére azonban javaslatot nem

ĉefministron la personon proponitan al la ofico de ĉefministro en la malkonfida propono. Por decido de la Parlamento estas bezonataj la voĉoj de pli ol duono de la parlamentaj deputitoj.

(3) La ĉefministro rajtas iniciati voĉdonon de konfido. La Parlamento esprimas sian malkonfidon kontraŭ la ĉefministro, se dum la voĉdono de konfido aranĝita je propono de la ĉefministro pli ol duono de la parlamentaj deputitoj ne subtenas la ĉefministron.

(4) La ĉefministro rajtas proponi, ke la voĉdono pri la propono prezentita fare de la Registaro estu samtempe voĉdono de konfido. La Parlamento esprimas sian malkonfidon kontraŭ la ĉefministro, se ĝi ne subtenas la proponon prezentitan fare de la Registaro.

(5) La Parlamento faras sian decidon pri konfida demando post tri tagoj, sed plej malfrue ene de ok tagoj kalkulitaj ekde la prezentado de propono de malkonfido, aŭ ekde la prezentado de propono de la ĉefministro laŭ alineoj (3) kaj (4).

Artikolo 22.

(1) La Registaro ekde ĉeso de sia mandato ĝis la establiĝo de la nova Registaro praktikas sian agosferon kiel afergvida registaro, sed ĝi ne rajtas agnoski devigan validon de internacia traktato, ĝi rajtas fari dekreton nur surbaze de rajtigo de leĝo, en neprokrasteblo okazo.

(2) Se la mandato de la ĉefministro ĉesas per lia/ŝia demisio aŭ per establiĝo de la nove elektita Parlamento, la ĉefministro praktikas sian agosferon kiel afergvida ĉefministro ĝis elekto de la nova ĉefministro, sed li/ŝi ne rajtas proponi eksigon aŭ nomumon de ministro, li/ŝi rajtas fari dekreton nur surbaze de rajtigo de leĝo, en

tehet, rendeletet csak törvény felhatalmazása alapján, halaszthatatlan esetben alkothat.

(3) Ha a miniszterelnök megbízatása halálával, összeférhetetlenség kimondásával, a megválasztásához szükséges feltételek hiánya miatt vagy azért szűnt meg, mert az Országgyűlés bizalmi szavazáson a miniszterelnökkel szemben bizalmatlanságát fejezte ki, az új miniszterelnök megválasztásáig a miniszterelnök hatáskörét a (2) bekezdésben meghatározott korlátozásokkal a miniszterelnök-helyettes vagy – több miniszterelnök-helyettes esetén – az első helyen kijelölt miniszterelnök-helyettes gyakorolja.

(4) A miniszter a miniszterelnök megbízatásának megszűnésétől az új miniszter kinevezéséig vagy az új Kormány más tagjának a miniszteri feladatok ideiglenes ellátásával való megbízásáig ügyvezető miniszterként gyakorolja hatáskörét, rendeletet azonban csak halaszthatatlan esetben alkothat.

Önálló szabályozó szervek

23. cikk

(1) Az Országgyűlés sarkalatos törvényben a végrehajtó hatalom körébe tartozó egyes feladat- és hatáskörök ellátására és gyakorlására önálló szabályozó szerveket hozhat létre.

(2) Az önálló szabályozó szerv vezetőjét a miniszterelnök vagy – a miniszterelnök javaslatára – a köztársasági elnök nevezi ki sarkalatos törvényben meghatározott időtartamra. Az önálló szabályozó szerv vezetője kinevezi helyettesét vagy helyetteseit.

(3) Az önálló szabályozó szerv vezetője az önálló szabályozó szerv tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) Az önálló szabályozó szerv vezetője

neprokrastebła okazo.

(3) Se la mandato de la ĉefministro ĉesas pro lia/ŝia morto, pro deklaro de neakordigebleco, pro manko de kondiĉoj necesaj por lia/ŝia elekto aŭ pro tio, ĉar la Parlamento esprimis sian malkonfidon dum voĉdono de konfido kontraŭ la ĉefministro, ĝis elekto de la nova ĉefministro la agosferon de ĉefministro kun limigoj difinitaj en la alineo (2) praktikas la vicĉefministro aŭ – okaze de pluraj vicĉefministroj – la vicĉefministro designita sur la unua loko.

(4) La ministro praktikas sian agosferon kiel afergvida ministro ekde ĉeso de mandato de la ĉefministro ĝis nomumo de la nova ministro, aŭ ĝis komisio de alia membro de la nova Registaro per provizora plenumado de la ministraj taskoj, sed li/ŝi rajtas fari dekreton nur en neprokrastebła okazo.

Memstaraj reglamentantaj organoj

Artikolo 23.

(1) La Parlamento en kardinala leĝo rajtas establi memstarajn reglamentantajn organojn por plenumi kaj praktiki certajn tasko- kaj agosferojn, kiuj apartenas al agosfero de la ekzekutivo.

2) La gvidanton de memstara reglamentanta organo nomumas la ĉefministro, aŭ – je propono de la ĉefministro – la prezidanto de la respubliko por tempodaŭro difinita en kardinala leĝo. La gvidanto de memstara reglamentanta organo nomumas siajn anstataŭanton aŭ anstataŭantojn.

(3) La gvidanto de memstara reglamentanta organo raportas ĉiujare al la Parlamento pri agado de la memstara reglamentanta organo.

(4) La gvidanto de la memstara reglamentanta

törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel, kormányrendelettel, miniszterelnöki rendelettel, miniszteri rendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes. Az önálló szabályozó szerv vezetőjét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt helyettese helyettesítheti.

Az Alkotmánybíróság

24. cikk

(1) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve.

(2) Az Alkotmánybíróság

a) az Alaptörvénnyel való összhang szempontjából megvizsgálja az elfogadott, de ki nem hirdetett törvényeket;

b) bírói kezdeményezésre felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

c) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

e) a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede vagy az alapvető jogok biztosa kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel való összhangját;

f) vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését;

g) az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

organo surbaze de rajtigo ricevita en leĝo, en sia taskosfero difinita en kardinala leĝo eligas dekretan, kiu ne povas esti kontraŭa al leĝo, al registara dekreto, al ĉefministra dekreto, al ministra dekreto kaj al dekreto de prezidanto de la Hungara Nacia Banko. La gvidanton de memstara reguliga organo rajtas anstataŭi en eligo de dekreto lia/ŝia anstataŭanto nomumita fare de li/ŝi en dekreto.

La Konstitucia Kortumo

Artikolo 24.

(1) La Konstitucia Kortumo estas la plejsupra organo de protekto de la Fundamenta Leĝo.

(2) La Konstitucia Kortumo

a) ekzamenas la akceptitajn, sed ne promulgitajn leĝojn el vidpunkto de akordo kun la Fundamenta Leĝo;

b) je iniciato de juĝisto revizias akordon de jurnormo aplikenda en individua afero kun la Fundamenta Leĝo;

c) surbaze de konstituci-jura plendo revizias la akordon de jurnormo aplikata en individua afero kun la Fundamenta Leĝo;

d) surbaze de konstituci-jura plendo revizias la akordon de juĝista decido kun la Fundamenta Leĝo;

e) je iniciato de la Registaro, de kvarono de la parlamentaj deputitoj aŭ de la komisiito de fundamentaj rajtoj revizias akordon de jurnormoj kun la Fundamenta Leĝo;

f) ekzamenas kolizion de jurnormoj kun internaciaj traktatoj;

g) praktikas pluajn tasko- kaj agosferojn difinitajn en la Fundamenta Leĝo, respektive en kardinala leĝo.

(3) Az Alkotmánybíróság

a) a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést;

c) a (2) bekezdés f) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezményt állapít meg.

(4) Az Alkotmánybíróság tizenöt tagból álló testület, amelynek tagjait az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával tizenkét évre választja. Az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával az Alkotmánybíróság tagjai közül elnököt választ, az elnök megbízatása az alkotmánybírói hivatali ideje lejártáig tart. Az Alkotmánybíróság tagjai nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(5) Az Alkotmánybíróság hatáskörének, szervezetének, működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

A bíróság

25. cikk

(1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria.

(2) A bíróság dönt

(3) La Konstitucia Kortumo

a) en sia agosfero entenata en punktoj b), c) kaj e) de alineo (2) neniigas jurnormon aŭ leĝan dispozicion kontraŭan al la Fundamenta Leĝo;

b) en sia agosfero entenata en punkto d) de alineo (2) neniigas juĝistan decidon kontraŭan al la Fundamenta Leĝo;

c) en sia agosfero entenata en punkto f) de alineo (2) rajtas neniigi jurnormon aŭ leĝan dispozicion koliziantan kun internacia traktato;

respektive konstatas juran konsekvencon difinitan en kardinala leĝo.

(4) La Konstitucia Kortumo estas korporacio konsistanta el dek kvin membroj, kies membrojn elektas la Parlamento per voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj por dek du jaroj. La Parlamento per voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj elektas prezidanton el inter membroj de la Konstitucia Kortumo, la mandato de la prezidanto daŭras ĝis limdato de lia konstitucijuĝista ofica tempo. La membroj de Konstitucia Kortumo ne rajtas esti membroj de partio, kaj ili ne rajtas fari politikan agadon.

(5) Kardinala leĝo difinas la detalajn regulojn de agosfero, organizo kaj funkciado de la Konstitucia Kortumo.

La tribunalo

Artikolo 25.

(1) La tribunaloj plenumas jurisdikcian agadon. La plejsupra tribunalo organo estas la Kurio (rimarko de la tradukintoj: Supera/Plejsupra Kortumo).

(2) La tribunalo decidas

a) buntetougyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyben;

b) a közigazgatási határozatok törvényességéről;

c) az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről;

d) a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról.

(3) A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

(4) A bírósági szervezet többszintű. Az ügyek meghatározott csoportjaira – különösen a közigazgatási és munkaügyi jogvitákra – külön bíróságok létesíthetők.

(5) A bírói önkormányzati szervek közreműködnek a bíróságok igazgatásában.

(6) Törvény egyes jogvitákban más szervek eljárását is lehetővé teheti.

(7) A bíróságok szervezetének és igazgatásának, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.

26. cikk

(1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(2) A hivatásos bírákat – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – a köztársasági elnök nevezi ki. Bíróvá az nevezhető ki, aki a harmincadik életévét betöltötte. A Kúria elnöke kivételével a bíró szolgálati jogviszonya az

a) en pun-afero, en civiljura diskuto, en cetera afero difinita en leĝo;

b) pri leĝeco de administraciaj decidoj;

c) pri kolizio de la sinadministracia dekreto kun alia jurnormo kaj pri ĝia senvalidigo;

d) pri konstato de neglekto de sur leĝo baziĝanta leĝodona devontigo de la loka sinadministracio.

(3) La Kurio apud la difinitoj en alineo (2) certigas unuecon de juraplikado de la tribunaloj, kaj faras jur-unuecan decidon devigan por la tribunaloj.

(4) La tribunala organizo estas plurnivela. Por difinitaj grupoj de aferoj – precipe por la administraciaj kaj laboraferaj diskutoj pri rajtoj – apartaj tribunaloj estas estigeblaj.

(5) La juĝistaj sinadministraciaj organoj kunlaboras en administrado de la tribunaloj.

(6) Leĝo povas ebligi proceduron de aliaj organoj en certaj diskutoj pri rajtoj.

(7) Kardinala leĝo difinas la detalajn regulojn de organizaĵo kaj administrado de la tribunaloj, de jura statuso de juĝistoj, tiel same la salajropagon de juĝistoj.

Artikolo 26.

(1) La juĝistoj estas sendependaj, kaj ili estas subordigitaj nur al la leĝo, en ilia juĝada aktiveco ili ne estas instrukcieblaj. Oni povas forigi la juĝistojn el iliaj oficoj nur pro kaŭzo kaj kadre de proceduro difinitaj en kardinala leĝo. La juĝistoj ne rajtas esti membroj de partio, kaj ne rajtas praktiki politikan agadon.

(2) La profesiajn juĝistojn – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – nomumas la prezidanto de la respubliko. Oni povas nomumi juĝisto tiun, kiu transpasis sian tridekan vivojaron. Escepte de prezidanto de la Kurio la ofica jurrilato de la

általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.

(3) A Kúria elnökét a bírák közül kilenc évre a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja. A Kúria elnökének megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

27. cikk

(1) A bíróság – ha törvény másképpen nem rendelkezik – tanácsban ítélezik.

(2) Törvény által meghatározott ügyekben és módon nem hivatásos bírák is részt vesznek az ítélezésben.

(3) Egyesbíróként és a tanács elnökeként csak hivatásos bíró járhat el. Törvény által meghatározott ügyekben, egyesbíró hatáskörében bírósági titkár is eljárhat, akire e tevékenysége során alkalmazni kell a 26. cikk (1) bekezdését.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az ügyészség

29. cikk

(1) A legfőbb ügyész és az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként az állam büntetőigényét érvényesíti. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények

juĝisto povas ekzisti ĝis transpaso de la ĝenerala maljuneca aĝo de pensiigo.

(3) La prezidanton de la Kurio je propono de prezidanto de la respubliko elektas la Parlamento el inter la juĝistoj por naŭ jaroj. Por elekto de prezidanto de la Kurio estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj.

Artikolo 27.

(1) La tribunalo – se leĝo ne dispozicias alimaniere – juĝas en konsilio.

(2) En aferoj kaj laŭ maniero difinitaj per leĝo ankaŭ ne-profesiaj juĝistoj partoprenas la juĝadon.

(3) Kiel soljuĝisto kaj kiel prezidanto de konsilio povas procedi nur profesia juĝisto. En aferoj difinitaj per leĝo, en agosfero de soljuĝisto povas procedi ankaŭ tribunala sekretario, por kiu dum tiu ĉi agado lia oni devas apliki alineon (1) de artikolo 26.

Artikolo 28.

La tribunaloj dum la juraplikado interpretas la tekston de jurnormoj unuavice laŭ ilia celo kaj en akordo kun la Fundamenta Leĝo. Dum interpretado de la Fundamenta Leĝo kaj de la jurnormoj oni devas supozi, ke ili servas moralan kaj ekonomian celon konvenan al racio kaj publika bono.

La prokurorejo

Artikolo 29.

(1) La plejsupra prokuroro kaj la prokurorejo kiel kunagantoj de jurisdikcio efektivigas la punpretendon de la ŝtato. La prokurorejo persekutas la krimagojn, elpaŝas kontraŭ aliaj jurrompaj agoj kaj neglektoj, tiel same helpas preventon de kontraŭjuraj agoj.

megelőzését.

(2) A legfőbb ügyész és az ügyészség törvényben meghatározottak szerint

a) jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben;

b) képviseli a közvédat a bírósági eljárásban;

c) felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett;

d) törvény által meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

(3) Az ügyészi szervezetet a legfőbb ügyész vezeti és irányítja, kinevezi az ügyészeket. A legfőbb ügyész kivételével az ügyész szolgálati jogviszonya az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig állhat fenn.

(4) A legfőbb ügyészt az ügyészek közül a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés választja kilenc évre. A legfőbb ügyész megválasztásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(5) A legfőbb ügyész évente beszámol tevékenységéről az Országgyűlésnek.

(6) Az ügyészek nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(7) Az ügyészség szervezetének és működésének, a legfőbb ügyész és az ügyészek jogállásának részletes szabályait, valamint javadalmazásukat sarkalatos törvény határozza meg.

Az alapvető jogok biztosa

30. cikk

(1) Az alapvető jogok biztosa alapjogvédelmi tevékenységet lát el, eljárását bárki kezdeményezheti.

(2) La plejsupra prokuroro kaj la prokurorejo laŭ difinitoj en leĝo

a) praktikas rajtojn interrilate kun la enketo;

b) reprezentas la publikan akuzon en la tribunala proceduro;

c) praktikas inspektadon de leĝeco de la pun-efektivigo;

d) praktikas pluajn tasko- kaj agosferojn difinitajn en leĝo.

(3) La plejsupra prokuroro gvidas kaj direktas la prokuroran organizaĵon, li/ŝi nomumas la prokurorojn. Escepte de la plejsupra prokuroro la ofica jurrilato de prokuroro povas ekzisti ĝis transpaso de la ĝenerala maljuneca aĝo de pensiiĝo.

(4) La plejsupran prokuroron elektas la Parlamento laŭ propono de prezidanto de la respubliko el inter la prokuroroj por naŭ jaroj. Por elekto de la plejsupra prokuroro estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj.

(5) La plejsupra prokuroro donas raporton pri sia agado ĉiujare por la Parlamento.

(6) La prokuroroj ne rajtas esti membroj de partio, kaj ne rajtas praktiki politikan agadon.

(7) La detalajn regulojn de organizaĵo kaj funkciado de la prokurorejo, de jura statuso de la plejsupra prokuroro kaj prokuroroj, tiel same ilian salajropagon difinas kardinala leĝo.

La komisiito de fundamentaj rajtoj

Artikolo 30.

(1) La komisiito de fundamentaj rajtoj plenumas agadon de fundamentjura defendo, lian proceduron povas iniciati iu ajn.

(2) Az alapvető jogok biztosa az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszasságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltatja, orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez.

(3) Az alapvető jogok biztosát és helyetteseit az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával hat évre választja. A helyettesek a jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét látják el. Az alapvető jogok biztosa és helyettesei nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(4) Az alapvető jogok biztosa évente beszámol tevékenységéről az Országgyűlésnek.

(5) Az alapvető jogok biztosára és helyetteseire vonatkozó részletes szabályokat törvény határozza meg.

A helyi önkormányzatok

31. cikk

(1) Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.

(2) A helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről törvényben meghatározottak szerint helyi népszavazást lehet tartani.

(3) A helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

32. cikk

(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

a) rendeletet alkot;

(2) La komisiito de fundamentaj rajtoj esploras aŭ esplorigas la malkorektaĵojn eksciitajn fare de li/ŝi konekse kun la fundamentaj rajtoj, kaj por korekti ilin li/ŝi iniciatas ĝeneralajn aŭ individuajn disponojn.

(3) La komisiiton de fundamentaj rajtoj kaj liajn/ŝiajn anstataŭantojn la Parlamento elektas per la voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj por ses jaroj. La anstataŭantoj plenumas la defendon de interesoj de la estontaj generacioj, tiel same la defendon de rajtoj de la naciaj minoritatoj vivantaj en Hungario. La komisiito de fundamentaj rajtoj kaj liaj/ŝiaj anstataŭantoj ne rajtas esti membroj de partio kaj ne rajtas praktiki politikan agadon.

(4) La komisiito de fundamentaj rajtoj ĉiujare raportas al la Parlamento pri sia agado.

(5) Leĝo difinas la detalajn regulojn koncernantajn la komisiiton de fundamentaj rajtoj kaj liajn/ŝiajn anstataŭantojn.

La lokaj sinadministracioj

Artikolo 31.

(1) Por administrado de lokaj publikaj aferoj kaj praktikado de loka publika potenco en Hungario funkcias lokaj sinadministracioj.

(2) Pri afero apartenanta al tasko- kaj agosfero de la loka sinadministracio oni povas fari lokan referendumon laŭ difinitoj en leĝo.

(3) La regulojn koncernantajn la lokajn sinadministraciojn difinas kardinala leĝo.

Artikolo 32.

(1) La loka sinadministracio dum aranĝado de lokaj publikaj aferoj inter kadroj de leĝo

a) kreas dekreton;

- b) határozatot hoz;
- c) önállóan igazgat;
- d) meghatározza szervezeti és működési rendjét;
- e) gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;
- f) meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;
- g) e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;
- h) dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;

i) önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat;

j) a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;

k) szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselési szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;

l) törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

(2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

(4) A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja,

- b) faras decidon;
- c) memstare administras;
- d) difinas sian organizan kaj ofican ordon;
- e) praktikas la rajtojn devatajn al la proprietulo koncerne la sinadministracian proprietajon;
- f) difinas sian buĝeton kaj memstare mastrumas surbaze de ĝi;

g) per sia havaĵo tiucele utiligebla kaj per siaj enspezoj rajtas havi entreprenadon sen endanĝerigo de plenumado de siaj devigaj taskoj;

h) decidas pri speco kaj mezuro de la lokaj impostoj;

i) rajtas krei sinadministraciajn emblemojn kaj fondi lokajn distingojn kaj rekonajn titolojn;

j) rajtas peti informojn de organo disponanta tasko- kaj agosferon, rajtas iniciati decidon kaj esprimi opinion;

k) rajtas libere asociiĝi al alia loka sinadministracio, rajtas krei interesreprezantan asocion, en sia tasko- kaj agosfero rajtas kunlabori kun lokaj sinadministracioj de aliaj landoj, kaj rajtas esti membro de internacia sinadministracia organizaĵo;

l) praktikas pluajn tasko- kaj agosferojn difinitajn en leĝo.

(2) La loka sinadministracio agante en sia taskosfero rajtas fari sinadministracian dekreton por aranĝo de lokaj sociaj rilatoj ne reglamentitaj fare de leĝo, respektive surbaze de rajtigo ricevita en leĝo.

(3) La sinadministracia dekreto ne rajtas esti kontraŭa al alia jurnormo.

(4) La loka sinadministracio sendas la sinadministracian dekreton senprokraste post ĝia publikigo al la ĉefurba kaj departementa registara oficejo. Se la ĉefurba kaj departementa registara oficejo trovas la sinadministracian dekretan aŭ iun el inter ĝiaj dispozicioj kontraŭa al jurnormo, ili

kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát.

(5) A fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a helyi önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és a megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és a megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.

(6) A helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely feladataik ellátását szolgálja.

33. cikk

(1) A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit a képviselő-testület gyakorolja.

(2) A helyi képviselő-testületet a polgármester vezeti. A megyei képviselő-testület elnökét a megyei képviselő-testület saját tagjai közül választja megbízatásának időtartamára.

(3) A képviselő-testület sarkalatos törvényben meghatározottak szerint bizottságot választhat, és hivatalt hozhat létre.

34. cikk

(1) A helyi önkormányzat és az állami szervek a közösségi célok elérése érdekében együttműködnek. A helyi önkormányzat részére kötelező feladat- és hatáskört törvény állapíthat meg. A helyi önkormányzat kötelező feladat és hatásköreinek ellátásához azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult.

rajtas iniciati la revizion de la sinadministracia dekreto ĉe la tribunalo.

(5) La ĉefurba kaj departementa registara oficejo povas iniciati ĉe la tribunalo la konstaton de neglekto de sur leĝo baziĝanta leĝodona devontigo de la loka sinadministracio. Se la loka sinadministracio ne plenumas sian leĝodonan devontigon ĝis limdato difinita en la tribunala decido konstatanta la neglekton, la tribunalo ordonas je iniciato de la ĉefurba kaj departementa registara oficejo, ke la gvidanto de la ĉefurba kaj la departementa registara oficejo faru en la nomo de la loka sinadministracio la sinadministracian dekretan bezonatan por aranĝi la neglekton.

(6) La proprietaĵo de la lokaj sinadministracioj estas publika posedaĵo, kiu servas la plenumadon de iliaj taskoj.

Artikolo 33.

(1) La tasko- kaj agosferojn de la loka sinadministracio praktikas la deputitaro.

(2) La lokan deputitaron gvidas la urbestro. La departementa deputitaro elektas el inter siaj propraj membroj la prezidanton de la departementa deputitaro por tempodaŭro de sia mandato.

(3) La deputitaro rajtas elekti komisionon kaj krei oficejon laŭ difinitoj en kardinala leĝo.

Artikolo 34.

(1) La loka sinadministracio kaj la ŝtataj organoj kunlaboras por atingi komunumajn celojn. Leĝo povas determini devigan tasko- kaj agosferon por la loka sinadministracio. La loka sinadministracio por plenumi siajn devigajn tasko- kaj agosferojn estas rajtigita ricevi proporcian kun tiuj buĝetan, respektive alian proprietan subvencion.

(2) Leĝo povas ordoni la plenumadon de la

(2) Törvény elrendelheti a helyi önkormányzat kötelező feladatának társulásban történő ellátását.

(3) A polgármester és a megyei képviselő-testület elnöke önkormányzati feladatain kívül törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet alapján kivételesen államigazgatási feladat- és hatáskört is elláthat.

(4) A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

(5) Törvény a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében a helyi önkormányzat törvényben meghatározott mértékű kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását feltételhez, illetve a Kormány hozzájárulásához kötheti.

35. cikk

(1) A helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.

(2) A helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket sarkalatos törvényben meghatározottak szerint öt évre választják.

(3) A képviselő-testület megbízatása a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjáig tart. Jelöltek hiányában elmaradt választás esetén a képviselő-testület megbízatása meghosszabbodik az időközi választás napjáig. A polgármester megbízatása az új polgármester megválasztásáig tart.

(4) A képviselő-testület – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – kimondhatja feloszlását.

(5) Az Országgyűlés a Kormány – az Alkotmánybíróság véleményének kikérését követően előterjesztett – indítványára feloszlatja az

deviga tasko de loka sinadministracio en asociiĝo.

(3) La urbestro kaj la prezidanto de la departementa deputitaro krom siaj sinadministraciaj taskoj rajtas escepte plenumi ankaŭ ŝtataadminstran tasko- kaj agosferon surbaze de leĝo aŭ registara dekreto baziĝanta sur leĝa rajtigo.

(4) La Registaro pere de la ĉefurba kaj departementa registaraj oficejoj certigas leĝecan inspekton de la lokaj sinadministracioj.

(5) Por gardi la buĝetan ekvilibron leĝo povas dependigi al kondiĉo, aŭ al konsento de la Registaro la prenon de prunto en mezuro difinita per leĝo, aŭ alian sindevontigon de la loka sinadministracio.

Artikolo 35.

(1) La lokajn sinadministraciajn deputitojn kaj urbestrojn elektas la balotantoj surbaze de ĝenerala kaj egala elektorajto, per rekta kaj sekreta voĉdono, dum elekto garantianta liberan esprimon de volo de la balotantoj, laŭ maniero difinita en kardinala leĝo.

(2) La lokajn sinadministraciajn deputitojn kaj urbestrojn oni elektas por kvin jaroj laŭ difinitoj en kardinala leĝo.

(3) La mandato de deputitaro daŭras ĝis la tago de ĝenerala elekto de lokaj sinadministraciaj deputitoj kaj urbestroj. Okaze de pro manko de kandidatoj ne okazinta elekto la mandato de la deputitaro plilongiĝas ĝis la tago de intertempa elekto. La mandato de urbestro daŭras ĝis elekto de la nova urbestro.

(4) La deputitaro – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – rajtas deklari sian dissolviĝon.

(5) La Parlamento laŭ propono de la Registaro – prezentita sekve de elpeto de opinio de la Konstitucia Kortumo – dissolvas la deputitaron

alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testületet.

(6) A feloszlás és a felozlatás a polgármester megbízatását is megszünteti.

A közpénzek

36. cikk

(1) Az Országgyűlés minden évre vonatkozóan törvényt alkot a központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról. A központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatokat a Kormány törvényben előírt határidőben az Országgyűlés elé terjeszti.

(2) A központi költségvetésről és az annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslatoknak azonos szerkezetben, átlátható módon és ésszerű részletezettséggel kell tartalmazniuk az állami kiadásokat és bevételeket.

(3) A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt az abban meghatározott bevételek beszedésére és kiadások teljesítésére.

(4) Az Országgyűlés nem fogadhat el olyan központi költségvetésről szóló törvényt, amelynek eredményeképpen az államadósság meghaladná a teljes hazai össztermék felét.

(5) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely az államadósság a teljes hazai össztermékhez viszonyított arányának csökkentését tartalmazza.

(6) A (4) és (5) bekezdésben foglaltaktól csak különleges jogrend idején, az azt kiváltó körülmények okozta következmények enyhítéséhez szükséges mértékben, vagy a

funkciantan kontraŭe al la Fundamenta Leĝo.

(6) La dissolviĝo kaj dissolvo ĉesigas ankaŭ la mandaton de la urbestro.

La publikaj monoj

Artikolo 36.

(1) La Parlamento faras leĝon koncerne al ĉiu jaro pri la centra buĝeto kaj pri plenumo de la centra buĝeto. La leĝoprojektojn pri la centra buĝeto kaj pri la plenumo de centra buĝeto la Registaro prezentas al la Parlamento en limdato preskribita en leĝo.

(2) La leĝoprojektoj pri la centra buĝeto kaj pri ties plenumo devas enhavi la ŝtatajn elspezojn kaj enspezojn en identa strukturo, travideblamaniere kaj kun racia detaliteco.

(3) Per aprobo de leĝo pri la centra buĝeto la Parlamento rajtigas la Registaron por enkasigi la enspezojn kaj plenumi la elspezojn difinitajn en ĝi.

(4) La Parlamento ne rajtas akcepti tian leĝon pri la centra buĝeto, laŭ kies rezulto la ŝtata ŝuldo superus duonon de la malneta nacia produkto.

(5) Dum tiu tempo, ĝis kiam la ŝtata ŝuldo superas duonon de la malneta nacia produkto, la Parlamento rajtas aprobi leĝon nur pri tia centra buĝeto, kiu enhavas restriktion de proporcio de la ŝtata ŝuldo en rilato al la malneta nacia produkto.

(6) De la enhavo de alineoj (4) kaj (5) eblas deflankiĝi nur dum eksterordinara jura ordo, en mezuro bezonata por mildigi la sekvojn de la tion kaŭzantaj cirkonstancoj, aŭ okaze de daŭra kaj

nemzetgazdaság tartós és jelentős visszaesése esetén, a nemzetgazdasági egyensúly helyreállításához szükséges mértékben lehet eltérni.

(7) Ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a Kormány jogosult a jogszabályok szerinti bevételeket beszedni és az előző naptári évre a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kiadási előirányzatok keretei között a kiadásokat időarányosan teljesíteni.

37. cikk

(1) A Kormány a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani.

(2) A központi költségvetés végrehajtása során – a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel – nem vehető fel olyan kölcsön, és nem vállalható olyan pénzügyi kötelezettség, amely azt eredményezné, hogy az államadósság meghaladja a teljes hazai össztermék felét.

(3) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja – a 36. cikk (6) bekezdésében meghatározott kivételekkel – a központi költségvetés végrehajtása során nem vehető fel olyan kölcsön, és nem vállalható olyan pénzügyi kötelezettség, amelynek következtében az államadósságnak a teljes hazai össztermékhez viszonyított aránya a megelőző évben fennállóhoz képest növekedne.

(4) Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Alkotmánybíróság a 24. cikk (2) bekezdés b)–e) pontjában foglalt hatáskörében a központi költségvetésről, a központi költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről, az

signifa refalo de la nacia ekonomio, en mezuro necesa por restarigi la naciekonomian ekvilibron.

(7) Se la Parlamento ne aprobis la leĝon pri centra buĝeto ĝis komenco de la kalendara jaro, la Registaro rajtas enkasigi la enspezojn laŭ la jurnormoj kaj tempoproporcio plenumi la elspezojn inter kadroj de la elspezaj antaŭplanoj difinitaj en la leĝo pri la centra buĝeto por la antaŭa jaro.

Artikolo 37.

(1) La Registaro devas plenumi la centran buĝeton laŭleĝe kaj laŭcele, kun bonrezulta administrado de la publikaj monoj kaj kun garantiado de la travidebleco.

(2) Dum plenumo de la centra buĝeto – kun esceptoj difinitaj en alineo (6) de artikolo 36. – oni ne rajtas preni tian prunton kaj oni ne rajtas surpreni tian financan devontigon, kiuj rezultus, ke la ŝtata ŝuldo superos duonon de la malneta nacia produkto.

(3) Ĝis kiam la ŝtata ŝuldo superas duonon de la malneta nacia produkto – kun esceptoj difinitaj en alineo (6) de artikolo 36. – dum plenumo de centra buĝeto oni ne rajtas preni tian prunton kaj oni ne rajtas surpreni tian financan devontigon, sekve de kiu la proporcio de ŝtata ŝuldo en rilato al la malneta nacia produkto pligrandiĝus kompare al tiu de la antaŭa jaro.

(4) Ĝis kiam la ŝtata ŝuldo superas duonon de la malneta nacia produkto, la Konstitucia Kortumo – en sia agosfero enhavata en punktoj b) – e) de alineo (2) de la artikolo 24. la akordon de leĝoj pri la centra buĝeto, pri la plenumo de centra buĝeto, pri centraj impostospecoj, pri la taksoj kaj

illetekekról és járulékokról, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények Alaptörvénnyel való összhangját kizárólag az élethez és az emberi méltósághoz való joggal, a személyes adatok védelméhez való joggal, a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való joggal vagy a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokkal összefüggésben vizsgálhatja felül, és ezek sérelme miatt semmisítheti meg. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörbe tartozó törvényeket is korlátozás nélkül jogosult megsemmisíteni, ha a törvény megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények nem teljesültek.

(5) Az államadósság és a teljes hazai össztermék számítási módját, valamint a 36. cikkben és az (1)–(3) bekezdésben foglaltak végrehajtására vonatkozó szabályokat törvény határozza meg.

38. cikk

(1) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

(2) Az állam kizárólagos tulajdonának és kizárólagos gazdasági tevékenységének körét, valamint a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon elidegenítésének korlátait és feltételeit az (1) bekezdés szerinti célokra tekintettel sarkalatos törvény határozza meg.

(3) Nemzeti vagyont csak törvényben

kromkostoj, pri la doganoj, tiel same pri centraj kondiĉoj de la lokaj impostoj kun la Fundamenta Leĝo – rajtas revizii ekskluzive interrilate kun la rajto pri vivo kaj homa digno, kun la rajto pri protekto de la personaj indikoj, kun la rajto pri libereco de penso, konscienco kaj religio, aŭ kun la rajtoj ligiĝantaj al hungara ŝtataneco, kaj rajtas neniigi ilin pro maljustaĵo de tiuj. La Konstitucia Kortumo rajtas sen restriktio neniigi ankaŭ la leĝojn apartenantajn en tiun ĉi temon, se ne plenumiĝis la proceduraj postuloj enhavataj en la Fundamenta Leĝo koncerne al faro kaj promulgo de la leĝo.

(5) La kalkulmanieron de la ŝtata ŝuldo kaj malneta nacia produkto, tiel same la regulojn koncerne al plenumo de aferoj entenataj en la artikolo 36. kaj en alineoj (1) – (3) difinas leĝo.

Artikolo 38.

(1) La proprietaĵo de la ŝtato kaj de la lokaj sinadministracioj estas nacia havaĵo. La celoj de administrado kaj defendo de la nacia havaĵo estas servado de la publika intereso, kontentigo de la komunaj bezonoj kaj protektado de la naturaj resursoj, tiel same konsidero de bezonoj de la estontaj generacioj. La postulojn de konservado kaj defendo de la nacia havaĵo kaj tiujn de la respondeca mastrumado per la nacia havaĵo difinas kardinala leĝo.

(2) La rondon de ekskluziva proprietaĵo kaj ekskluziva ekonomia aktiveco de la ŝtato, tiel same la limigojn kaj kondiĉojn de transproprieto de nacia havaĵo elstare signifa el ŝtatekonomia vidpunkto difinas kardinala leĝo konsidere de la celoj laŭ alineo (1).

(3) Nacian havaĵon oni povas transproprieti

meghatározott célból lehet átruházni, törvényben meghatározott kivételekkel az értékarányosság követelményének figyelembevétele mellett.

(4) Nemzeti vagyon átruházására vagy hasznosítására vonatkozó szerződés csak olyan szervezettel köthető, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint az átruházott vagy hasznosításra átengedett nemzeti vagyon kezelésére vonatkozó tevékenysége átlátható.

(5) Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló gazdálkodó szervezetek törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodnak a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint.

39. cikk

(1) A központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás, vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható.

(2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.

40. cikk

A közteherviselés és a nyugdíjrendszer alapvető szabályait a közös szükségletek kielégítéséhez való kiszámítható hozzájárulás és az időskori létbiztonság érdekében sarkalatos törvény határozza meg.

nur por celo difinita en leĝo, kun esceptoj difinitaj en leĝo ĉe konsidero al postulo de la valorproportcieco.

(4) Oni rajtas kontrakti pri transproprietigo kaj utiligo de nacia havaĵo nur kun tia organizaĵo, kies proprietula strukturo, konstruo, tiel same ĝia aktiveco rilate al la transproprietigita aŭ por utiligo transdonita nacia havaĵo estas travidebla.

(5) La mastrumantaj organizaĵoj posedataj de la ŝtato kaj lokaj sinadministracioj mastrumas laŭ maniero difinita en leĝo, memstare kaj respondece, laŭ postuloj de leĝeco, celeco kaj rezulteco.

Artikolo 39.

(1) El la centra buĝeto oni rajtas doni subvencion aŭ plenumi elpagon surbaze de kontrakto nur al tia organizaĵo, kies proprietula strukturo, konstruo, tiel same ĝia aktiveco direktiganta al utiligo de la subvencio estas travideblaj.

(2) Ĉiuj organizaĵoj mastrumantaj per publikaj monoj devas antaŭ publiko prezenti kalkulon pri sia mastrumado koncerne al la publikaj monoj. Oni devas administri la publikajn monojn kaj la nacian havaĵon laŭ la principoj de travidebleco kaj de la pureco de publika vivo. La indikoj koncernantaj la publikajn monojn kaj la nacian havaĵon estas publikinteresaj donitaĵoj.

Artikolo 40.

Kardinala leĝo difinas la bazajn regulojn de kovrado de la komunaj ŝarĝoj kaj de la pensiosistemo en intereso de la elkalkulebla kontribuo al kontentigo de la komunaj bezonoj kaj en intereso de la maljunaĝa ekzistosekureco.

41. cikk

(1) A Magyar Nemzeti Bank Magyarország központi bankja. A Magyar Nemzeti Bank sarkalatos törvényben meghatározott módon felelős a monetáris politikáért.

(2) A Magyar Nemzeti Bank elnökét és alelnökeit a köztársasági elnök hat évre nevezi ki.

(3) A Magyar Nemzeti Bank elnöke a Magyar Nemzeti Bank tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) A Magyar Nemzeti Bank elnöke törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel nem lehet ellentétes. A Magyar Nemzeti Bank elnökét rendelet kiadásában az általa rendeletben kijelölt alelnök helyettesítheti.

(5) A Magyar Nemzeti Bank szervezetének és működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

42. cikk

A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó szervre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

43. cikk

(1) Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerve. Az Állami Számvevőszék törvényben meghatározott feladatkörében ellenőrzi a központi költségvetés végrehajtását, az államháztartás gazdálkodását, az államháztartásból származó források felhasználását és a nemzeti vagyon kezelését. Az Állami Számvevőszék ellenőrzéseit törvényességi, célszerűségi és eredményességi szempontok szerint

Artikolo 41.

(1) La centra banko de Hungario estas la Hungara Nacia Banko. La Hungara Nacia Banko estas respondeca por mona politiko laŭ maniero difinita en kardinala leĝo.

(2) La prezidanton kaj vicprezidantojn de la Hungara Nacia Banko nomumas la prezidanto de la respubliko por ses jaroj.

(3) La prezidanto de la Hungara Nacia Banko ĉiujare donas raporton por la Parlamento pri la aktiveco de la Hungara Nacia Banko.

(4) La prezidanto de la Hungara Nacia Banko surbaze de rajtigo ricevita en leĝo, en sia taskosfero difinita en kardinala leĝo eldonas dekreton, kiu ne povas esti kontraŭa al leĝo. En eldono de dekreto la prezidanton de la Hungara Nacia Banko rajtas anstataŭi la fare de li en dekreto designita vicprezidanto.

(5) La detalajn regulojn de organizaĵo kaj funkciado de la Hungara Nacia Banko difinas kardinala leĝo.

Artikolo 42.

La regulojn koncernantajn la organon plenumantan la inspekton de la financa peranta sistemo difinas kardinala leĝo.

Artikolo 43.

(1) La financa kaj ekonomia revizianta organo de la Parlamento estas la Ŝtata Revizora Kortumo. La Ŝtata Revizora Kortumo en sia taskosfero difinita en leĝo revizias plenumon de la centra buĝeto, mastrumadon de la ŝtatekonomio, forkonsumon de fontoj devenantaj el la ŝtatekonomio kaj administradon de la nacia havaĵo. La Ŝtata Revizora Kortumo faras siajn reviziojn laŭ leĝecaj, celecaj kaj rezultecaj vidpunktoj.

végzi.

(2) Az Állami Számvevőszék elnökét az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával tizenkét évre választja meg.

(3) Az Állami Számvevőszék elnöke az Állami Számvevőszék tevékenységéről évente beszámol az Országgyűlésnek.

(4) Az Állami Számvevőszék szervezetének és működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

44. cikk

(1) A Költségvetési Tanács az Országgyűlés törvényhozó tevékenységét támogató szerv, amely a központi költségvetés megalapozottságát vizsgálja.

(2) A Költségvetési Tanács törvényben meghatározott módon közreműködik a központi költségvetésről szóló törvény előkészítésében.

(3) A központi költségvetésről szóló törvény elfogadásához a 36. cikk (4) és (5) bekezdésében foglaltak betartása érdekében a Költségvetési Tanács előzetes hozzájárulása szükséges.

(4) A Költségvetési Tanács tagja a Költségvetési Tanács elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke. A Költségvetési Tanács elnökét a köztársasági elnök nevezi ki hat évre.

(5) A Költségvetési Tanács működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

A Magyar Honvédség

45. cikk

(1) Magyarország fegyveres ereje a Magyar

(2) La prezidanton de Ŝtata Revizora Kortumo elektas la Parlamento kun voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj por dek du jaroj.

(3) La prezidanto de Ŝtata Revizora Kortumo ĉiujare donas raporton al la Parlamento pri agado de la Ŝtata Revizora Kortumo.

(4) La detalajn regulojn de organizaĵo kaj funkciado de la Ŝtata Revizora Kortumo difinas kardinala leĝo.

Artikolo 44.

(1) La organo subtenanta la leĝodonan agadon de la Parlamento estas la Buĝeta Konsilio, kiu ekzamenas la fundamentitecon de la centra buĝeto.

(2) La Buĝeta Konsilio laŭ maniero difinita en leĝo kunlaboras en preparado de leĝo pri la centra buĝeto.

(3) Por aprobi la leĝon pri la centra buĝeto – en intereso de respekto de la enhavo de alineoj (4) kaj (5) de la artikolo 36. – estas bezonata anticipa konsento de la Buĝeta Konsilio.

(4) La membroj de Buĝeta Konsilio estas la prezidanto de Buĝeta Konsilio, la prezidanto de Hungara Nacia Banko kaj la prezidanto de Ŝtata Revizora Kortumo. La prezidanton de Buĝeta Konsilio nomumas la prezidanto de la respubliko por ses jaroj.

(5) La detalajn regulojn de funkciado de la Buĝeta Konsilio difinas kardinala leĝo.

La Hungara Patrujdefenda Armeo

Artikolo 45.

(1) Armila forto de Hungario estas la Hungara

Honvédség. A Magyar Honvédség alapvető feladata Magyarország függetlenségének, területi épségének és határainak katonai védelme, nemzetközi szerződésből eredő közös védelmi és békefenntartó feladatok ellátása, valamint a nemzetközi jog szabályaival összhangban humanitárius tevékenység végzése.

(2) A Magyar Honvédség irányítására – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – az Alaptörvényben és sarkalatos törvényben meghatározott keretek között az Országgyűlés, a köztársasági elnök, a Honvédelmi Tanács, a Kormány, valamint a feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter jogosult. A Magyar Honvédség működését a Kormány irányítja.

(3) A Magyar Honvédség közreműködik a katasztrófák megelőzésében, következményeik elhárításában és felszámolásában.

(4) A Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(5) A Magyar Honvédség szervezetére, feladataira, irányítására és vezetésére, működésére vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok

46. cikk

(1) A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.

(2) A rendőrség működését a Kormány irányítja.

Patrujdefenda Armeo. Fundamentaj taskoj de la Hungara Patrujdefenda Armeo estas soldata defendo de sendependeco, teritoria integreco kaj limoj de Hungario, plenumado de komunaj defendaj kaj packonservaj taskoj devenantaj el internaciaj traktatoj, tiel same farado de humaneca agado en akordo kun reguloj de la internacia juro.

(2) Por direktado de Hungara Patrujdefenda Armeo – se internacia traktato ne dispozicias alimaniere – rajtas inter kadroj difinitaj en la Fundamenta Leĝo kaj en kardinala leĝo la Parlamento, la prezidanto de la respubliko, la Patrujdefenda Konsilio, la Registaro, tiel same la ministro disponanta pri tasko- kaj agosfero. La funkciadon de la Hungara Patrujdefenda Armeo direktas la Registaro.

(3) La Hungara Patrujdefenda Armeo kunlaboras en prevento de katastrofoj, en forigo kaj likvido de iliaj sekvoj.

(4) Membroj de profesia personaro de la Hungara Patrujdefenda Armeo ne rajtas esti membroj de partio, kaj ne rajtas praktiki politikan agadon.

(5) Detalajn regulojn koncerne al organizaĵo, taskoj, direktado, gvidado kaj funkciado de la Hungara Patrujdefenda Armeo difinas kardinala leĝo.

La polico kaj nacisekurecaj servoj

Artikolo 46.

(1) Fundamentaj taskoj de la polico estas la malhelpo de krimagoj, ilia malkovro, la defendo de publika sekureco, publika ordo kaj ordo de la ŝtatlimo.

(2) La funkciadon de la polico direktas la Registaro.

(3) A nemzetbiztonsági szolgálatok alapvető feladata Magyarország függetlenségének és törvényes rendjének védelme, nemzetbiztonsági érdekeinek érvényesítése.

(4) A nemzetbiztonsági szolgálatok működését a Kormány irányítja.

(5) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

(6) A rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetére, működésére vonatkozó részletes szabályokat, a titkosszolgálati eszközök és módszerek alkalmazásának szabályait, valamint a nemzetbiztonsági tevékenységgel összefüggő szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

Döntés katonai műveletekben való részvételről

47. cikk

(1) A Kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők határátlépéssel járó csapatmozgásairól.

(2) Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával dönt – a (3) bekezdésben meghatározott esetek kivételével – a Magyar Honvédség külföldi vagy magyarországi alkalmazásáról, külföldi állomásozásáról, valamint a külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, magyarországi állomásozásáról.

(3) A Kormány dönt a Magyar Honvédség és a külföldi fegyveres erők (2) bekezdés szerinti, az Európai Unió vagy az Észak-atlanti Szerződés Szervezete döntésén alapuló alkalmazásáról, valamint más csapatmozgásáról.

(3) Fundamentaj taskoj de nacisekurecaj servoj estas la defendo de sendependeco kaj leĝa ordo de Hungario, la validigo de ĝiaj nacisekurecaj interesoj.

(4) La funkciado de la nacisekurecaj servoj direktas la Registaro.

(5) Membroj de profesia personaro de la polico kaj nacisekurecaj servoj ne rajtas esti membroj de partio kaj ne rajtas praktiki politikan agadon.

(6) Detalajn regulojn koncerne al organizaĵo kaj funkciado de la polico kaj nacisekurecaj servoj, la regulojn de aplikado de sekretservaj iloj kaj metodoj, tiel same la regulojn interrilate kun la nacisekurecaj agadoj difinas kardinala leĝo.

Decido pri partopeno en soldataj operacioj

Artikolo 47.

(1) La Registaro decidas pri trupmovoĵoj ligitaj kun limtranspaŝo de la Hungara Patrujdefenda Armeo kaj eksterlandaj armitaj fortoj.

(2) La Parlamento decidas per la voĉoj de du trionoj de la ĉeestantaj parlamentaj deputitoj – kun escepto de okazoj difinitaj en la alineo (3) – pri eksterlanda aŭ hungaria aplikado, pri eksterlanda kantonmento de la Hungara Patrujdefenda Armeo, tiel same pri hungaria aŭ el Hungario ekiranta aplikado de eksterlandaj armitaj fortoj, pri ilia hungarlanda kantonmento.

(3) La Registaro decidas pri aplikado, tiel same pri alia trupmovo de la Hungara Patrujdefenda Armeo kaj de eksterlandaj armitaj fortoj laŭ alineo (2), kiam la aplikado baziĝas sur decido de la Eŭropa Unio aŭ de la Organizaĵo de Nordatlantika

(4) A Kormány – a köztársasági elnök egyidejű tájékoztatása mellett – haladéktalanul beszámol az Országgyűlésnek a (3) bekezdés alapján, valamint a Magyar Honvédség békefenntartásban való részvételének vagy külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenységének engedélyezése tárgyában hozott döntéséről.

A KÜLÖNLEGES JOGREND

A rendkívüli állapotra és a szükségállapotra vonatkozó közös szabályok

48. cikk

(1) Az Országgyűlés

a) hadiállapot kinyilvánítása vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén kihirdeti a rendkívüli állapotot, és Honvédelmi Tanácsot hoz létre;

b) a törvényes rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos, erőszakos cselekmények esetén szükségállapotot hirdet ki.

(2) A hadiállapot kinyilvánításához, a békekötéshez, valamint az (1) bekezdés szerinti különleges jogrend kihirdetéséhez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) A köztársasági elnök jogosult a hadiállapot kinyilvánítására, a rendkívüli állapot kihirdetésére és a Honvédelmi Tanács létrehozására, valamint a szükségállapot kihirdetésére, ha az Országgyűlés e

Traktato.

(4) La Registaro – kun samtempa informado por la prezidanto de la respubliko – senprokraste donas raporton al la Parlamento pri decido farita surbaze de alineo (3), tiel same pri decido en temo de permeso por la Hungara Patrujdefenda Armeo partopreni en packonservado aŭ en humaneca agado farota sur eksterlanda milita teritorio.

LA EKSTERORDINARA JURA ORDO

Komunaj reguloj koncernantaj la eksterordinaran staton kaj krizostaton

Artikolo 48.

(1) La Parlamento

a) okaze de deklaro de milita stato aŭ de senpera danĝero de armita atako de fremda potenco (milita danĝero) anoncas eksterordinaran staton kaj kreas Patrujdefendan Konsilion;

b) anoncas krizostaton okaze de armilaj agoj por renversi la leĝan ordon aŭ por akiri la ekskluzivan potencon, krome okaze de armite aŭ sin armite efektivigitaj, gravaj, violentaj agoj endanĝerigantaj en amasa mezuro la vivo- kaj havaĵosekurecon.

(2) Por deklari militan staton, ligi packontrakton aŭ promulgi eksterordinaran juran ordon laŭ alineo (1) estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj.

(3) La prezidanto de la respubliko rajtas deklari militan staton, promulgi eksterordinaran staton kaj krei la Patrujdefendan Konsilion, tiel same promulgi krizostaton, se en eldiro de tiuj ĉi decidoj

döntések meghozatalában akadályoztatva van.

(4) Az Országgyűlés e döntések meghozatalában akkor van akadályoztatva, ha nem ülésezik, és összehívása az idő rövideje, továbbá a hadiállapotot, a rendkívüli állapotot vagy a szükségállapotot kiváltó események miatt elháríthatatlan akadályba ütközik.

(5) Az akadályoztatás tényét, továbbá a hadiállapot kinyilvánításának, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének indokoltságát az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke és a miniszterelnök egybehangzóan állapítja meg.

(6) Az Országgyűlés a hadiállapot kinyilvánításának, a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot kihirdetésének indokoltságát az akadályoztatásának megszűnése utáni első ülésén felülvizsgálja, és dönt az alkalmazott intézkedések jogszerűségéről. E döntéshez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(7) Rendkívüli állapot vagy szükségállapot idején az Országgyűlés nem mondhatja ki feloszlását, és nem osztható fel. Az országgyűlési képviselők általános választását rendkívüli állapot és szükségállapot idején nem lehet kitűzni, és nem lehet megtartani, ilyen esetben a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot megszűnésétől számított kilencven napon belül új Országgyűlést kell választani. Ha az országgyűlési képviselők általános választását már megtartották, de az új Országgyűlés még nem alakult meg, a köztársasági elnök az alakuló ülést a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot megszűnésétől számított harminc napon belüli időpontra hívja össze.

(8) A feloszlott vagy feloszlott Országgyűlést rendkívüli állapot idején a Honvédelmi Tanács, szükségállapot idején a köztársasági elnök is

la Parlamento estas malhelpata.

(4) La Parlamento estas malhelpata en faro de tiuj ĉi decidoj, se ĝi ne kunsidas, kaj ĝia kunvoko pro mallongeco de la tempo, krome pro la eventoj okazigantaj la militan, eksterordinaran aŭ krizan staton renkontas neforigeblajn obstaklojn.

(5) La fakton de obstaklado, la motivecon de la deklaro de milita stato, tiun de promulgo de la eksterordinara aŭ kriza stato konstatas akorde la prezidanto de la Parlamento, la prezidanto de la Konstitucia Kortumo kaj la ĉefministro.

(6) La Parlamento revizias la motivecon de la deklaro de milita stato, tiun de promulgo de la eksterordinara aŭ kriza stato dum sia unua kunsido post ĉeso de sia obstaklado, kaj decidas pri laŭleĝeco de la aplikitaj disponoj. Por tiu ĉi decido estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la parlamentaj deputitoj.

(7) Dum tempo de eksterordinara stato aŭ krizostato la Parlamento ne rajtas deklari sian dissolviĝon, kaj ne estas dissolvebla. Ĝeneralan elekton de la parlamentaj deputitoj oni ne rajtas difini kaj aranĝi dum daŭro de eksterordinara stato kaj krizostato, en tiu okazo oni devas elekti novan Parlamenton ene de naŭdek tagoj post ĉeso de la eksterordinara stato aŭ krizostato. Se oni jam okazigis la ĝeneralan elekton de la parlamentaj deputitoj, sed la nova Parlamento ankoraŭ ne establiĝis, la prezidanto de la respubliko kunvokas la formiĝan kunsidon por tempopunkto ene de tridek tagoj post ĉeso de la eksterordinara stato aŭ krizostato.

(8) Dum eksterordinara stato la dissolviĝintan aŭ dissolvitan Parlamenton rajtas kunvoki la Patrujdefenda Konsilio, dum krizostato ankaŭ la

összehívhatja.

A rendkívüli állapot

49. cikk

(1) A Honvédelmi Tanács elnöke a köztársasági elnök, tagjai az Országgyűlés elnöke, az országgyűlési képviselőcsoportok vezetői, a miniszterelnök, a miniszterek és – tanácskozási joggal – a Honvéd Vezérkar főnöke.

(2) A Honvédelmi Tanács gyakorolja

a) az Országgyűlés által rá átruházott jogokat;

b) a köztársasági elnök jogait;

c) a Kormány jogait.

(3) A Honvédelmi Tanács dönt

a) a Magyar Honvédség külföldi vagy magyarországi alkalmazásáról, békefenntartásban való részvételéről, külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenységéről, valamint külföldi állomásozásáról;

b) a külföldi fegyveres erők magyarországi vagy Magyarország területéről kiinduló alkalmazásáról, valamint magyarországi állomásozásáról;

c) sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetéséről.

(4) A Honvédelmi Tanács rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(5) A Honvédelmi Tanács rendelete a rendkívüli állapot megszűnésével hatályát veszti, kivéve, ha az Országgyűlés a rendelet hatályát meghosszabbítja.

prezidanto de la respubliko.

La eksterordinara stato

Artikolo 49.

(1) La prezidanto de Patrujdefenda Konsilio estas la prezidanto de la respubliko, ĝiaj membroj estas la prezidanto de la Parlamento, la gvidantoj de la parlamentaj deputitaj grupoj, la ĉefministro, la ministroj kaj – kun interkonsiliĝa rajto – la ĉefo de Patrujdefenda Generala Stabo.

(2) La Patrujdefenda Konsilio praktikas

a) la rajtojn transdonitajn al ĝi fare de la Parlamento;

b) la rajtojn de prezidanto de la respubliko;

c) la rajtojn de la Registaro.

(3) La Patrujdefenda Konsilio decidas

a) pri eksterlanda aŭ hungaria aplikoj, pri patropreno en pacokonservado, pri humaneca agado farata en eksterlanda milita teritorio, tiel same pri eksterlanda kantonmento de la Hungara Patrujdefenda Armeo;

b) pri hungaria aŭ el teritorio de Hungario ekiranta apliko de eksterlandaj armitaj fortoj, tiel same pri ilia hungaria kantonmento;

c) pri enkonduko de eksterordinaraj disponoj difinitaj en kardinala leĝo.

(4) La Patrujdefenda Konsilio rajtas fari dekreton, per kiu – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – ĝi povas suspendi aplikon de certaj leĝoj, deflankiĝi de leĝaj dispozicioj, tiel same ĝi povas krei ceterajn eksterordinarajn disponojn.

5) La dekreto de la Patrujdefenda Konsilio perdas sian validon per ĉeso de la eksterordinara stato, escepte se la validon de la dekreto la Parlamento plilongigas.

A szükségállapot

50. cikk

(1) A Magyar Honvédséget szükségállapot idején akkor lehet felhasználni, ha a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok alkalmazása nem elegendő.

(2) A szükségállapot idején az Országgyűlés akadályoztatása esetén a köztársasági elnök dönt a Magyar Honvédség (1) bekezdés szerinti felhasználásáról.

(3) Szükségállapot idején a sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket rendeleti úton a köztársasági elnök vezeti be. A köztársasági elnök rendeletével – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(4) A köztársasági elnök a bevezetett rendkívüli intézkedésekről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét. A szükségállapot idején az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – folyamatosan ülészik. Az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – a köztársasági elnök által bevezetett rendkívüli intézkedések alkalmazását felfüggesztheti.

(5) A rendeleti úton bevezetett rendkívüli intézkedések harminc napig maradnak hatályban, kivéve, ha hatályukat az Országgyűlés – akadályoztatása esetén az Országgyűlés honvédelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága – meghosszabbítja.

(6) A köztársasági elnök rendelete a szükségállapot megszűnésével hatályát veszti.

La krizostato

Artikolo 50.

(1) Oni rajtas uzi la Hungaran Patrujdefendan Armeon dum krizostato, se aplikoj de la polico kaj nacisekurecaj servoj ne estas sufiĉaj.

(2) Dum krizostato okaze de obstaklado de la Parlamento la prezidanto de la respubliko decidas pri aplikoj de la Hungara Partujdefenda Armeo laŭ alineo (1).

(3) Dum krizostato la prezidanto de la respubliko per dekreto enkondukas la eksterordinarajn disponojn difinitajn en kardinala leĝo. La prezidanto de la respubliko per sia dekreto – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – rajtas suspendi aplikojn de certaj leĝoj, li/ŝi rajtas deflankiĝi de leĝaj dispozicioj, tiel same rajtas krei ceterajn eksterordinarajn disponojn.

(4) Pri la enkondukitaj eksterordinaraj disponoj la prezidanto de la respubliko senprokraste informas la prezidanton de Parlamento. Dum krizostato la Parlamento – okaze de ĝia obstaklado la komisiono de la Parlamento okupiĝanta pri patrujdefendaj aferoj – konstante kunsidas. La Parlamento – okaze de ĝia obstaklado la komisiono de la Parlamento okupiĝanta pri patrujdefendaj aferoj – rajtas suspendi aplikojn de eksterordinaraj disponoj enkondukitaj fare de la prezidanto de la respubliko.

(5) La eksterordinaraj disponoj enkondukitaj per dekreto restas validaj ĝis tridek tagoj, escepte se ilian validon la Parlamento – okaze de ĝia obstaklado la komisiono de la Parlamento okupiĝanta pri patrujdefendaj aferoj – plilongigas.

(6) La dekreto de prezidanto de la respubliko eksvalidiĝas per ĉeso de la krizostato.

A megelőző védelmi helyzet

51. cikk

(1) Az Országgyűlés külső fegyveres támadás veszélye esetén vagy szövetségi kötelezettség teljesítése érdekében meghatározott időre kihirdeti a megelőző védelmi helyzetet, ezzel egyidejűleg felhatalmazza a Kormányt sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetésére. A megelőző védelmi helyzet időtartama meghosszabbítható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti különleges jogrend kihirdetéséhez, meghosszabbításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

(3) A Kormány rendeletben a megelőző védelmi helyzet kihirdetésének kezdeményezését követően a közigazgatás, a Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek működését érintő törvényektől eltérő intézkedéseket vezethet be, amelyekről a köztársasági elnököt és az Országgyűlés tárgykör szerint feladat- és hatáskörrel rendelkező állandó bizottságait folyamatosan tájékoztatja. Az így bevezetett intézkedések hatálya az Országgyűlés megelőző védelmi helyzet kihirdetésére vonatkozó döntéséig, de legfeljebb hatvan napig tart.

(4) A Kormány a megelőző védelmi helyzet idején rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(5) A Kormány rendelete a megelőző védelmi helyzet megszűnésével hatályát veszti.

La preventa defenda situacio

Artikolo 51.

(1) La Parlamento okaze de danĝero de ekstera armita atako aŭ en intereso de plenumo de alianca devontigo por difinita tempo anoncas preventan defendan situacion, samtempe ĝi rajtigas la Registaron por enkonduki eksterordinarajn disponojn difinitajn en kardinala leĝo. La tempodaŭro de preventa defenda situacio estas plilongigebla.

(2) Por anonci kaj plilongigi la eksterordinaran juran ordon laŭ alineo (1) estas bezonataj la voĉoj de du trionoj de la ĉeestantaj parlamentaj deputitoj.

(3) La Registaro post iniciato de anonco de la preventa defenda situacio rajtas en dekreto enkonduki disponojn diferencajn de la leĝoj tuŝantaj funkciadon de la administracio, de la Hungara Patrujdefenda Armeo kaj ordodefendaj organoj, pri kiuj ĝi kontinue informas la prezidanton de la respubliko kaj la konstantajn komisionojn de la Parlamento havantaj laŭ temo tasko- kaj agosferojn. La valido de la ĉi tiel enkondukitaj disponoj daŭras ĝis decido de la Parlamento pri anonco de preventa defenda situacio, sed maksimume ĝis sesdek tagoj.

(4) Dum preventa defenda situacio la Registaro rajtas krei dekreton, per kiu – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – ĝi rajtas suspendi aplikon de certaj leĝoj, deflankiĝi de leĝaj dispozicioj, tiel same krei ceterajn eksterordinarajn disponojn.

(5) La dekreto de la Registaro eksvalidiĝas per ĉeso de la preventa defenda situacio.

A váratlan támadás

52. cikk

(1) A Kormány külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, Magyarország területének a honi és szövetséges légvédelmi és repülő készségi erőkkel való oltalmazására, a törvényes rend, az élet- és vagyonbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében – szükség esetén a köztársasági elnök által jóváhagyott fegyveres védelmi terv szerint – a szükségállapot vagy a rendkívüli állapot kihirdetésére vonatkozó döntésig a támadással arányos és arra felkészített erőkkel azonnal intézkedni köteles.

(2) A Kormány az (1) bekezdés alapján megtett intézkedéséről haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlést és a köztársasági elnököt.

(3) A Kormány váratlan támadás esetén sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be, valamint rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(4) A Kormány rendelete a váratlan támadás megszűnésével hatályát veszti.

A veszélyhelyzet

53. cikk

(1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben

La neatendita atako

Artikolo 52.

(1) La Registaro okaze de neatendita invado de eksteraj, armitaj trupoj al teritorio de Hungario estas tuj devigata fari disponojn por rebati la atakon, por ŝirmi la teritorion de Hungario per hejmlandaj kaj aliancaj aerdefendaj kaj aviadaj batalpretecaj fortoj, en intereso de la defendo de leĝa ordo, vivo- kaj havaĵosekureco, publika ordo kaj publika sekureco – okaze de bezono laŭ armita defenda plano aprobita fare de prezidanto de la respubliko – ĝis la decido pri anonco de la krizostato aŭ eksterordinara stato per fortoj proporciaj al kaj preparitaj kontraŭ la atako.

(2) La Registaro senprokraste informas la Parlamenton kaj la prezidanton de la respubliko pri sia dispono farita laŭ alineo (1).

(3) La Registaro okaze de neatendita atako rajtas enkonduki eksterordinarajn disponojn difinitajn en kardinala leĝo, tiel same ĝi rajtas krei dekreton, per kiu – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – ĝi rajtas suspendi aplikon de certaj leĝoj, rajtas deflankiĝi de leĝaj dispozicioj, tiel same ĝi rajtas fari ceterajn, eksterordinarajn disponojn.

(4) La dekreto de la Registaro eksvalidiĝas per ĉeso de la neatendita atako.

La danĝersituacio

Artikolo 53.

(1) Okaze de vivo- kaj havaĵosekurecon endanĝeriganta natura plago aŭ industria katastrofo, tiel same en intereso de forigo de iliaj sekvoj la Registaro anoncas danĝersituacion kaj rajtas enkonduki eksterordinarajn disponojn

meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.

(2) A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(3) A Kormány (2) bekezdés szerinti rendelete tizenöt napig marad hatályban, kivéve, ha a Kormány – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – a rendelet hatályát meghosszabbítja.

(4) A Kormány rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti.

A különleges jogrendre vonatkozó közös szabályok

54. cikk

(1) Különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)–(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.

(2) Különleges jogrendben az Alaptörvény alkalmazása nem függeszthető fel, az Alkotmánybíróság működése nem korlátozható.

(3) A különleges jogrendet a különleges jogrend bevezetésére jogosult szerv megszünteti, ha kihirdetésének feltételei már nem állnak fenn.

(4) A különleges jogrendben alkalmazandó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.

difinitajn en kardinala leĝo.

(2) La Registaro en danĝersituacio rajtas krei dekreton, per kiu – laŭ difinitoj en kardinala leĝo – ĝi rajtas suspendi aplikon de certaj leĝoj, rajtas deflankiĝi de leĝaj dispozicioj, tiel same ĝi rajtas fari ceterajn, eksterordinarajn disponojn.

(3) La dekreto de la Registaro laŭ alineo (2) restas valida dum dekkvin tagoj, escepte se la Registaro – surbaze de rajtigo de la Parlamento – plilongigas la validecon de la dekreto.

(4) La dekreto de la Registaro eksvalidiĝas per ĉeso de la danĝersituacio.

Komunaj reguloj koncernantaj la eksterordinaran juran ordon

Artikolo 54.

(1) En eksterordinara jura ordo la praktikado de fundamentaj rajtoj – escepte de la fundamentaj rajtoj fiksitaj en la artikoloj II. kaj III., tiel same en alineoj (2)–(6) de la artikolo XXVIII. – estas suspendebla aŭ limigebla trans la mezuro laŭ alineo (3) de la artikolo I.

(2) En eksterordinara jura ordo la apliko de la Fundamenta Leĝo ne estas suspendebla, la funkciado de Konstitucia Kortumo ne estas limigebla.

(3) La eksterordinaran juran ordon ĉesigas la organo rajtigita por enkonduki la eksterordinaran juran ordon, se la kondiĉoj de ĝia anonco jam ne ekzistas.

(4) La detalajn regulojn aplikendajn en eksterordinara jura ordo difinas kardinala leĝo.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Magyarország Alaptörvénye 2012. január 1-jén lép hatályba.

2. Ezt az Alaptörvényt az Országgyűlés az 1949. évi XX. törvény 19. § (3) bekezdés a) pontja és 24. § (3) bekezdése alapján fogadja el.

3. Az ezen Alaptörvényhez kapcsolódó átmeneti rendelkezéseket az Országgyűlés a 2. pont szerinti eljárásban, külön fogadja el.

4. A Kormány köteles az Alaptörvény végrehajtásához szükséges törvényjavaslatokat az Országgyűlés elé terjeszteni.

*

Mi, a 2010. április 25-én megválasztott Országgyűlés képviselői, Isten és ember előtti felelősségünk tudatában, élve alkotmányozó hatalmunkkal, Magyarország első egységes Alaptörvényét a fentiek szerint állapítjuk meg.

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

Dr. Schmitt Pál s. k., Kövér László s. k.,
köztársasági elnök az Országgyűlés elnöke

FERMAJ DISPOZICIOJ

1. La Fundamenta Leĝo de Hungario validiĝos la 1-an de januaro 2012.

2. Tiu ĉi Fundamentan Leĝon akceptas la Parlamento surbaze de la punkto a) de alineo (3) de § 19. kaj surbaze de alineo (3) de § 24. de la 1949-jara leĝo XX.

3. La provizorajn dispoziciojn ligiĝantajn al tiu ĉi Fundamenta Leĝo la Parlamento akceptos aparte, en proceduro laŭ punkto 2.

4. La Registaro estas devigata prezenti al la Parlamento la leĝoprojektojn necesajn por plenumi la Fundamentan Leĝon.

*

Ni, deputitoj de Parlamento elektita la 25-an de aprilo 2010., en la konscio de nia respondeco antaŭ Dio kaj homo, uzante nian konstitucifaran potencon, la unuan unuecan Fundamentan Leĝon de Hungario difinas laŭ la supraj.

Estu paco, libereco kaj interkonsento.

D-ro Pál Schmitt László Kövér
propramane propramane
prezidanto de la prezidanto de la
Respubliko Parlamento

A fordítók utószava

Magyarország új Alaptörvényének eszperantó fordítását és két-nyelvű változatát azért készítettük el, hogy

– ezzel is megünnepeljük a legsikeresebb tervezett nyelv, az eszperantó megjelenésének 125. évfordulóját,

– lehetővé tegyük a világ eszperantóul beszélő polgárai számára Magyarország Alaptörvényének tanulmányozását,

– bemutassuk mindenkinek, akik az eszperantó nyelvet még nem ismerik, hogy ezen a nyelven minden emberi gondolat kifejezhető.

Köszönetet mondunk Prof. Dr. Dudich Endrének, aki 2011. tavaszán számos részletet már eszperantóra fordított, valamint Mészáros Istvánnak, aki csaknem egyidejűleg a teljes szöveget lefordította és <http://www.egalite.hu> c., soknyelvű honlapján megjelentette. Értékes munkájuk nagy segítséget jelentett e két-nyelvű változat elkészítéséhez. Külön köszönjük lektoraink, Leo De Cooman, Molnár László és Dr. Seán Ó Riain segítségét. A számítógépes munka nem készülhetett volna el Bartek Anna, Hevesi Róbert és Hevesiné Molnár Anikó támogatása nélkül.

Budapest, 2012.

Dr. Molnár Lajos

Dr. Farkas Julianna

Postparolo de la tradukintoj

Ni pretigis la esperantan tradukon kaj du-lingvan version de la nova Fundamenta Leĝo de Hungario, por ke

– ni ankaŭ per tio memorfestu la 125-an datrevenon de apero de la plej sukcesa planita lingvo Esperanto,

– ni ebligu por la esperanto-parolantaj civitanoj de la mondo la studadon de la Fundamenta Leĝo de Hungario,

– ni prezentu por ĉiuj, kiuj ankoraŭ ne konas la lingvon Esperanto, ke en tiu ĉi lingvo ĉiu homa penso estas esprimebla.

Ni dankas Profesoron D-ron Endre Dudich, kiu jam printempe de 2011. tradukis esperanten plurajn detalojn, tiel same S-ron István Mészáros, kiu preskaŭ samtempe tradukis kaj aperigis la tutan tekston en sia plurlingva retejo <http://www.egalite.hu>. Ilia valora laboro signifis grandan helpon al pretigo de tiu ĉi du-lingva versio. Ni aparte dankas la helpon de niaj provlegantoj: S-ro Leo De Cooman, S-ro László Molnár kaj D-ro Seán Ó Riain. La komputila laboro ne povintus pretiĝi sen apogo de Anna Bartek, Róbert Hevesi kaj Hevesiné Anikó Molnár.

Budapeŝto, 2012.

D-ro Lajos Molnár

D-rino Julianna Farkas

